

Mäntsälä

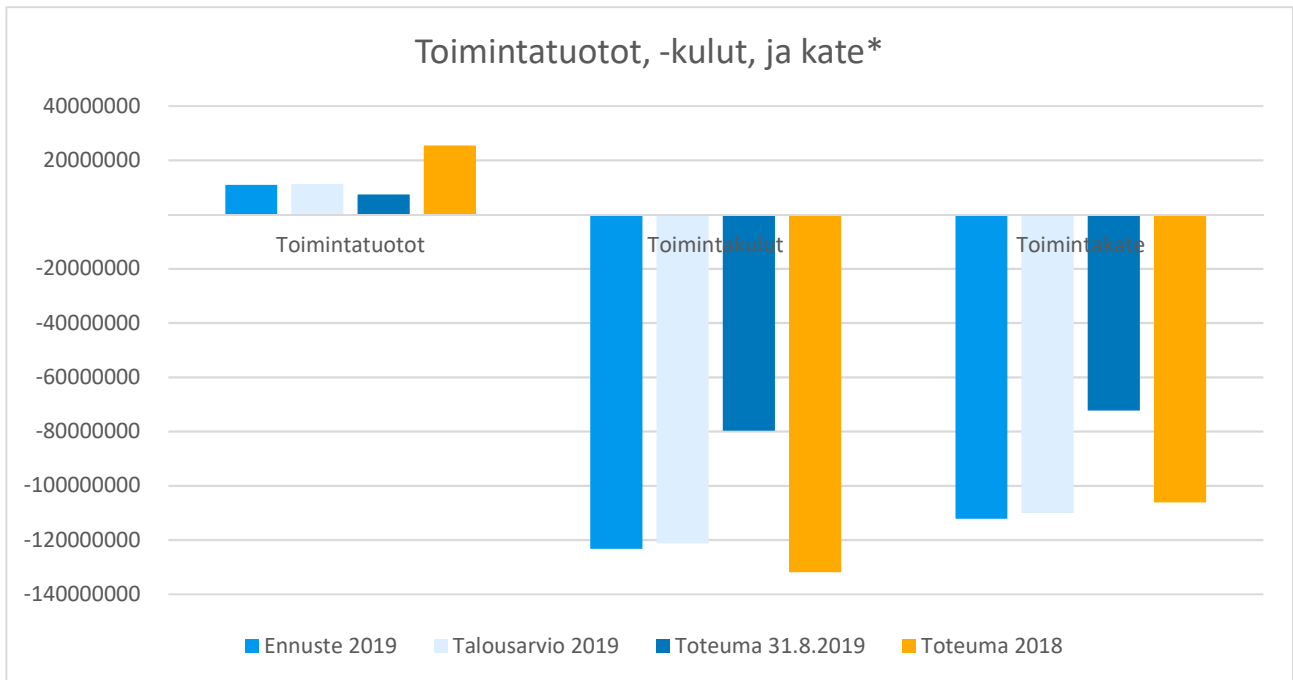
Osavuosisikatsaus 2/2019

Mäntsälän kunta

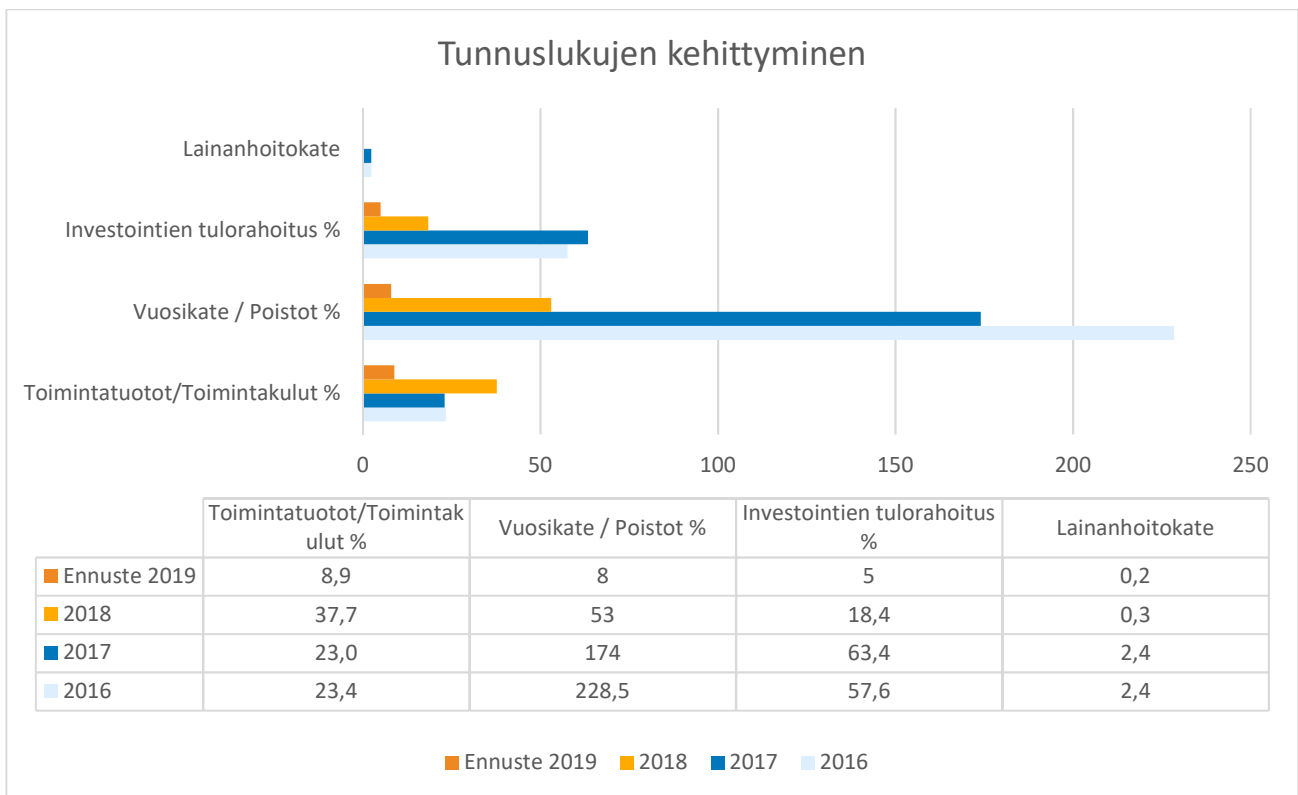
Sisällys

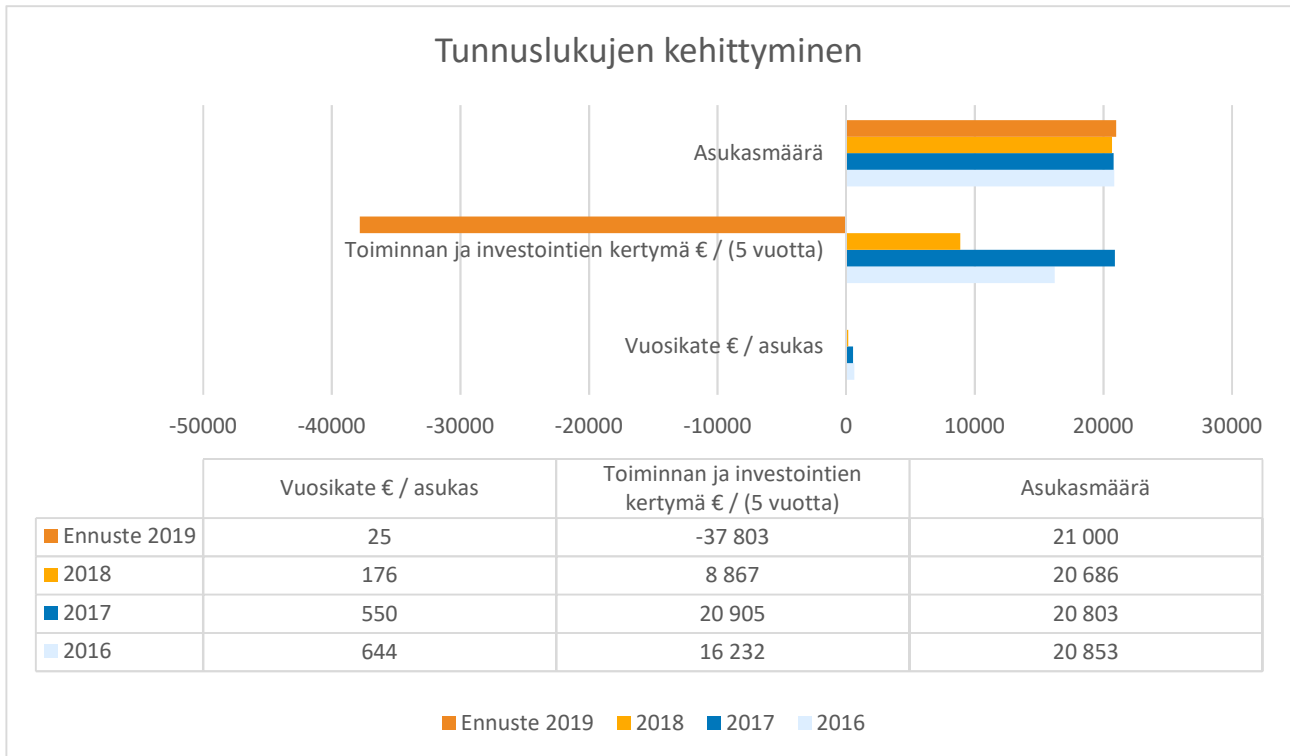
Tiivistelmä.....	2
Osavuositarkastus 1.1.2019 – 31.8.2019	3
Tuloslaskelma	6
Rahoituslaskelma.....	7
Investoinnit.....	8
Tavoitteet	10
Toimialojen osavuositarkastukset.....	19
Kunnanhallitus/ konsernipalvelut	19
Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut.....	22
Tekninen lautakunta / Tekniset palvelut.....	25
Kunnan ja kuntakonsernin lainakanta	27
Konserniosat	28
Nivos konserni	28
Mäntsälän vuokra-asunnot Oy	29
Mäntsälän Toimistotalo Oy	30
Mäntsälän Jäähalli Oy.....	31
Mäntsälän Yritysentäytys Oy	32

Tiivistelmä

*2018 toimintatuotot ja –kulut oikaistu huomioiden Keu-soten kuittauslaskumenettely

Osavuositarkastus 1.1.2019 – 31.8.2019

Talouden toteutuminen ja ennuste

Toisen osavuositarkastuksen tilinpäätösennuste osoittaa 6,3 miljoonaa euroa alijäämää. Alijäämä syvenee talousarvioon verrattuna 3,9 miljoonaa euroa. Verohallinnon tulorekisterin käyttöönoton ongelmat sekä verokortti uudistus pienentävät vuoden 2019 verotulojen kertymäennustetta n. 1,6 milj. euroa. Verohallinto ennustaa, että vuodelta 2019 puuttuvat tilitykset voidaan tilittää kunnille vuoden 2020 puolella. Bruttoinvestoinnit jäävät ennusteen mukaan 0,8 miljoonaa euroa talousarviosta. Tilinpäätösennusteessa kunnan velkamäärä on 85,7 miljoonaa euroa (4079 euroa/asukas).

Tehdyt talousarviomuutokset

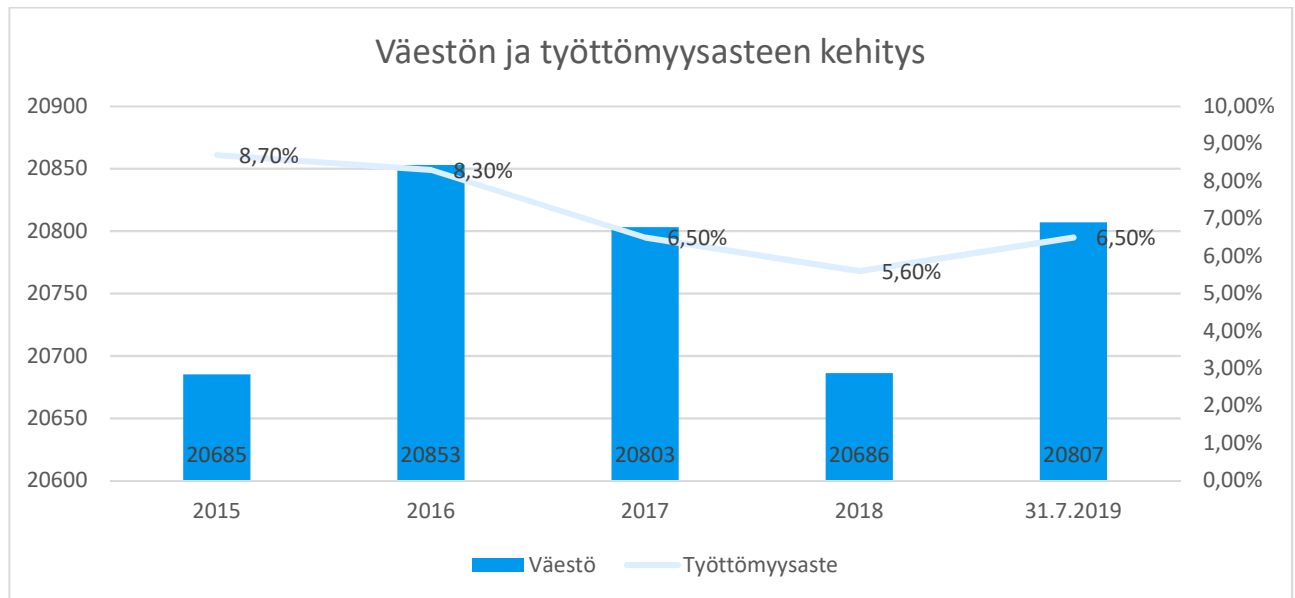
- Hyökännummen koulun ensikertaiseen kalustamiseen myönnetty vuoden 2019 talousarvion investointeihin lisämääräraha 51 377 euroa, joka jäänyt vuonna 2018 käyttämättä.
- Koskenrannan päiväkotia Amanda, lisämääräraha +100 000 €, KV 11.3.2019 § 24.
- Vesiliikuntakeskus, vähennys -200 000 KV 15.4.2019 § 39
- Kapuli IIIB, vähennys -100 000 KV 15.4.2019 § 39
- Keskusaukion rakentaminen, +300 000€, KV 15.4.2019 § 39
- Valtionosuuksien määrärahaa pienennetään 102 000 eurolla. KV 17.6.2019 § 64

Osavuositarkastuksen talousarviomuutokset

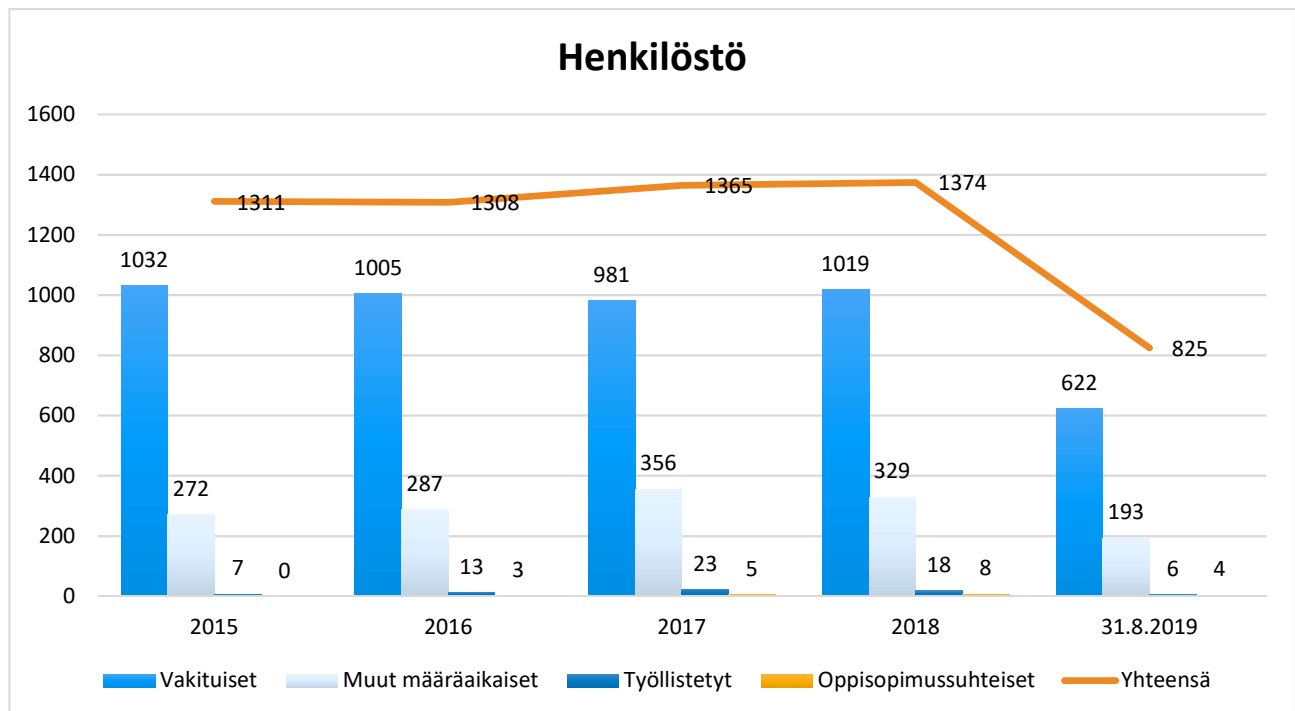
- Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän palvelutuotannon määräraha +1 592 000 €
- Erikoissairaanhoidon kuntalaskutuksen määräraha +768 000 €
- Verotulojen tuloarvio -1 639 000 €
- Yleishallinto sisäiset toimintatuotot -1 826 100 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Yleishallinto sisäiset toimintakulut -101 900 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Maaseutupalvelut sisäiset toimintakulut -13 400 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Elinkeinotoimi sisäiset toimintakulut -11 900 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Vapaa-aikapalvelut sisäiset toimintakulut -17 300 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Kuntakehitys sisäiset toimintakulut -48 100 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Tarkastuslautakunta sisäiset toimintakulut – 1 400 €
- Kasvatus- ja sivistyspalvelujen talous- ja hallintopalvelujen sisäisten toimintakulut -323 600 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Opetuspalvelujen sisäiset toimintakulut -572 300€, sisäisten laskutuserien muutos
- Varhaiskasvatuspalvelujen sisäiset toimintakulut -300 000 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Elinikäinen oppiminen sisäiset toimintakulut -33 800 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Esitetään lisätalousarviota opetuspalveluiden tulosalueelle. Lisätalousarvion suuruus 500 000 €. Tulosalueen toteuma ylittyy ilman lisätalousarviota johtuen kotikuntakorvausmenojen arvioitua suuremmasta toteumasta sekä koululaisten iltapäivätoiminnan menojen kasvusta.
- Teknisten palvelujen hallinto sisäiset toimintakulut - 288 400 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Toimitilapalvelujen sisäiset toimintakulut -31 900 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Ruoka- ja siivouspalvelujen sisäiset toimintakulut -56 800 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Kuntatekniikka sisäiset toimintakulut -25 300 €, sisäisten laskutuserien muutos
- Vesiliikuntakeskus, alittuu budjetoidusta -250 000 €
- Ehnroosin koulu, alittuu budjetoidusta -700 000 €
- Mäntsälänjoen kunnostus ylittyy 100 000 € materiaalikustannusten noususta johtuen
- Kapinatorin rakentaminen ylittävät 100 000 € pihatöiden vuoksi
- Toimitilapalveluiden osalta terveystieteiden muutostyöt laboratoriotilojen osalta ei toteudu, alittuu budjetista -70 000 €,
- Teknisten palvelujen keskitettyjen palvelujen määräraha – 600 000 €, toteuman perusteella arvioitu muutos
- Teknisten palvelujen toimitilapalvelujen määräraha -515 000 €, toteuman perusteella arvioitu muutos
- Teknisten palvelujen ruoka- ja siivouspalvelujen määräraha -425 000 €, toteuman perusteella arvioitu muutos
- Teknisten palvelujen kuntatekniikan määräraha -111 000 €, toteuman perusteella arvioitu muutos

Väestö ja työllisyys

Elokuun 2019 väestö- ja työttömyyslukuja ei ole vielä julkaistu osavuosisikatsauksen valmistumiseen mennessä. Luvut esitetty heinäkuun 2019 tilastoinnin mukaisena.

Henkilöstö

*Luvuissa mukana kansalaisopiston tuntiopettajat

Tuloslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	7323	11201	10919	64305
Valmistus omaan käyttöön	112		168	184
Toimintakulut	-79684	-121219	-123318	-170682
Toimintakate	-72249	-110018	-112231	-106193
Verotulot	53288	84826	83187	79624
Valtionosuudet	19204	28823	28720	28828
Rahoitustuotot ja -kulut	1504	740	850	1376
Korkotulot	1718	1700	1718	1742
Muut rahoitustuotot	174	50	174	308
Korkokulut	-346	-1000	-1000	-673
Muut rahoituskulut	-43	-10	-43	-2
Vuosikate	1747	4371	526	3635
Poistot ja arvonalentumiset	-4639	-6800	-6900	-6810
Tilikauden tulos	-2892	-2429	-6374	-3175
Tilinpäätössiirrot		31	31	31
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2892	-2398	-6343	-3144
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	9,2 %	9,2 %	8,9 %	37,7 %
Vuosikate/Poistot %	38 %	64 %	8 %	53 %
Vuosikate, euroa/asukas	84	206	25	176
Asukasmäärä	(31.7) 20 807	21 211	21 000	20 686

Rahoituslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1747	4371	526	3635
Tulorahoituksen korjauserät	-1431	-1500	-1600	-809
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-7246	-11104	-10305	-19854
Rahoitusosuudet investointimenoihin	97	150	150	120
Käyttöomaisuuden myynnit	2236	1700	2396	2502
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4597	-6383	-8834	-14406
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-3	-62	-3	-115
Antolainasaamisten vähennys	326	212	326	291
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		11500	11500	21875
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-818	-5400	-5400	-11686
Lyhytaikaisten lainojen muutos	17834	100	5378	1317
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4068		-3000	2717
Rahoituksen rahavirta	13270	6350	8801	14399
Rahavarojen muutos	8672	-33	-33	-7
Rahavarojen muutos				
Rahavarat lopussa	8717	11	11	45
Rahavarat alussa	45	44	45	52
Toiminnan ja investointien kertymä, € (5 vuotta)	-32722	-34508	-37803	8867
Investointien tulorahoitus, %	24 %	39 %	5 %	18 %
Lainanhoitokate	1,8	0,8	0,2	0,3
Asukasmäärä	(31.7) 20 807	21 211	21 000	20 686

Investoinnit

Sälinkään koulu ja päiväkoti sekä Hyökännummen päiväkoti toteutuvat talousarvion 2019 mukaisesti

Ehnrösin koulun suunnittelu on käynnissä. Vuoden 2019 toteuma alittuu hankkeelle varatusta vuoden 2019 talousarvion 1 000 000 euron määrärahasta. Toteuma koostuu suunnittelukustannuksista. Toteuman alitus johtuu urakkasopimuksen allekirjoituksen siirtymisestä vuoden 2019 lopusta vuoden 2020 alkuun.

Mäntsälänjoen kunnostus ylittyy 100 000 eurolla, samoin Kapinatori 100 000 € ylittyy torialueen pihatöiden vuoksi. Muutoin kuntatekniikan investoinnit toteutunevat talousarvio 2019 mukaisesti.

Koskenrannan päiväkoti Amandan lisämääräraha vuodelle 2019 on varattu hankkeen urakkalaskenta-asiakirjojen laatimiselle. Hanke on tarpeen kilpailuttaa kuluvan vuoden aikana, jotta toiminta uudessa päiväkodissa voi alkaa sovitussa aikataulussa elokuussa 2022. Hanke on toteutumassa lisämäärärahan mukaisesti.

Vesiliikuntakeskuksen suunnitteluun ja kilpailutukselle varattiin talousarvion laadinnan yhteydessä 500 000 euroa vuodelle 2019. Toteuma alittuu ja koostuu sijaintipaikkavaihtoehtoihin tehdyistä selvityksistä.

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2019	TA muutokset 2 019	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.8.2019	Poikkeama	Ennuste
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)							
Kunnanhallitus							
Kiinteä omaisuus							
Maa-alueiden hankinta	Menot	-700 000		-700 000	-460 844	-239 156	-700 000
Maa-alueiden myynti	Tulot	200 000		200 000	365 132	-165 132	400 000
Irtaimen omaisuuden myynti	Tulot				439 725		439 725
Kiinteä omaisuus yhteensä	N Netto	-500 000		-500 000	344 012	-844 012	139 725
Aineeton käyttöomaisuus							
Osakkeiden hankinta	Menot						
Kunnanhallitus yhteensä	Menot	-700 000		-700 000	-460 844	-239 156	-700 000
	Tulot	200 000		200 000	804 856	-165 132	839 725
	N Netto	-500 000		-500 000	344 012	-404 288	139 725
Investoinnit							
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)							
Kasvatus- ja Sivistyslautakunta							
Irtain omaisuus							
Tilojen kalustaminen							
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investo	N Menot	-20 000		-20 000		-20 000	-20 000
Uuden opetussuunnitelman mukainen kal	N Menot	-70 000	-119 000	-119 000		-119 000	-119 000
Sälinkään koulun ensikertainen kalustami	N Menot	-400 000	-499 100	-499 100	-312 025	-187 075	-499 100
Kirjaston henkilökunnan työtilan kalustami	N Menot	-25 000	-25 000	-25 000		-25 000	-25 000
Opistotalon alakerran opetusvälineiden ja	N Menot	-21 000	-21 000	-21 000		-21 000	-21 000
Sälinkään päiväkodin ensikertainen varus	N Menot	-75 000	-75 000	-75 000	-45 781	-29 219	-75 000
Hyökännummen päiväkodin ensik. varustar	N Menot	-20 000	-20 000	-20 000	-5 791	-14 209	-20 000
Hyökännummen koulun ensikertainen kalu:	N Menot			-51 377	-20 366	-31 011	-51 377
Kalustehankinnat / ergonomian parantami	N Menot	-15 000	-15 000	-15 000		-15 000	-15 000
Lukion kalustohankinnat	N Menot				-14 571	14 571	-15 000
Muut hankinnat							
Dokumenttikamerat	N Menot	-14 586	-14 586	-14 586		-14 586	-14 586
Sähköiset työpöydät	N Menot	-5 000	-5 000	-5 000		-5 000	-5 000
ProConsona / uusi asiakastietojärjestelm:	N Menot	-30 000	-30 000	-30 000		-30 000	-30 000
Sivistyslautakunta yhteensä	Menot	-675 586	-843 686	-51 377	-895 063	-496 529	-865 063
	Tulot						
	N Netto	-675 586	-843 686	-51 377	-895 063	-496 529	-865 063

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2019	TA muutokset 2 019	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.8.2019	Poikkeama	Ennuste
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)								
Tekninen lautakunta								
Talonrakennus								
Koulurakennus								
Ehnroosin koulu	N Menot	-19 000 000	-1 000 000		-1 000 000	-143 329	-856 671	-300 000
Päiväkotirakennus								
Päiväkoti Amandan uudisrakennus	N Menot	-6 800 000		-100 000	-100 000	-43 186	-56 814	-100 000
Keskusta-alueen päiväkoti	N Menot	-6 500 000						
Monitoimikiinteistöt								
Sälinkään koulu ja päiväkoti	N Menot	-10 000 000	-3 300 000		-3 300 000	-2 947 830	-352 170	-3 300 000
Liikuntapaikat ja vapaa-ajan rak.								
Vesiliikuntakeskus	N Menot	-15 300 000	-500 000	200 000	-300 000	-17 921	-282 079	-50 000
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.								
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.	N Menot		-340 000		-340 000		-340 000	-270 000
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus	N Menot					-8 040	8 040	
Terveyskeskuksen muutostyöt	N Menot					-30 012		
Energiansäästötoimenpiteet	N Menot					-11 902	11 902	
Monitoimitalon peruskorjaus	N Menot	-5 300 000						
Paloasema	N Menot	-7 000 000						
Kirjasto	N Menot	-8 000 000						
Hepolan koulun peruskorjaus	N Menot							
Elinkaarihankkeet								
Hyökännummen koulu ja pk - vanha osa	N Menot	-13 072 500	-100 000		-100 000	-35 316	5 316	-100 000
Hyökännummen koulu ja pk - uusi osa	N Menot	-1 924 700				-70 000		
Talonrakennus yhteensä	Menot Tulot N Netto	-92 897 200	-5 240 000	100 000	-5 140 000	-3 307 536	-1 862 477	-4 120 000
Kuntatekniikka								
Alueet mm. teollisuus ja infra	N Menot		-500 000		-500 000	-85 963	-414 037	-500 000
Kapuli III	N Menot	-5 800 000	-1 800 000		-1 800 000	-1 577 353	-222 647	-1 700 000
Keskusaukion rakentaminen				-200 000	-200 000	-54 273	-145 727	-300 000
Alueet, teollisuus ja infrar. yht.	N Netto	-5 800 000	-2 300 000		-2 500 000	-1 717 589	-222 647	-2 500 000
Kevyttiikenne			-300 000		-300 000	-257 320	-42 680	-300 000
Liikenne		-700 000	-470 000		-470 000	-193 009	-276 991	-470 000
Liikenne yhteensä		-700 000	-770 000		-770 000	-450 329	-319 671	-770 000
Puistot ja leikkipaikat			-100 000		-100 000	-26 631	-73 369	-100 000
Mäntsälänjoen kunnostussuunnitelma	Tulot		150 000		150 000	97 427	52 573	150 000
Mäntsälänjoen kunnostussuunnitelma	N Menot		-500 000		-500 000	-536 927	36 927	-600 000
Puistot ja leikkipaikat yhteensä	N Netto		-450 000		-450 000	-466 131	-1 366 131	-550 000
Liikuntapaikat	N Menot		-200 000		-200 000	-143 280	-56 720	-200 000
Liikuntapaikat yhteensä			-200 000		-200 000	-143 280	-56 720	-200 000
Vesihuolto								
Vesihuoltolinjasto Teletalo	N Menot					-49 496	49 496	-49 496
Vesihuolto yhteensä						-49 496	49 496	-49 496
Hankeryhmät	N Menot		-50 000		-50 000			
Kuntatekniikka yhteensä	Menot Tulot N Netto	-6 500 000	-3 920 000	-200 000	-4 120 000	-2 924 251	-1 195 749	-4 219 496
Irtain omaisuus	N Menot		-400 000		-400 000	-154 476	-245 524	-400 000
Tekninen lautakunta yhteensä	Menot Tulot Netto	-99 397 200	-9 560 000	-100 000	-9 660 000	-6 386 262	-3 273 738	-8 739 496
KUNNAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Menot Tulot Netto		-11 103 686	-151 377	-11 255 063	-7 245 641	-4 009 422	-10 304 559
Rahoitusosuudet investointimenoihin	Tulot		150 000		150 000	97 427	52 573	150 000
Käyttöomaisuuden myynnit	Tulot		200 000		200 000	804 856	-165 132	839 725
	Netto		-10 753 686	-151 377	-10 905 063	-6 343 358	-4 121 980	-9 314 834

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta ja totetuma	Arvio toteumasta
Kunnanhallitus ja / konsernipalvelut toimiala				
Asukkaat ja hyvinvointi				
Väestön määrä kasvaa vähintään 1 % vuosittain ja kasvu sijoittuu 70 % asemakaava-alueelle ja 30% kyliin				
Kunnan markkinointi ja muiden toimenpiteiden kautta väestön kasvu.	Kunnan näkyvyyden ja maineen kyselyt sekä palaute kuntaan. Väestön muutokset.	kunnan johto	7/ 2019 väestökehitys +94 henkilöä, suunta nyt kääntynyt positiiviseksi.	●
Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvoinnin edellytyksiä tulevaisuuden kunnassa				
Kunnan hyvinvointityön rakenteet vakiintuneet osaksi strategiaa ja vuosikelloa. Konsernipalvelut vastaa HYTE-työn koordinoinnista. Kuntalaisten kokonaisyhteistyö kasvaa. Konsernipalvelujen vastuulla osahankkeista ovat; turvallisuusosio, joukkoliikenne, aluedemokratia.	Kunnan HYTE-kertomus- tavoitteiden mittaus (osana kunnan raportointia)	hallintojohtaja	Hytelautakunta seuraa raportin painopisteiden toteutumista. Kunnan hyvinvointiryhmä on asettanut hytetyön painopisteiksi kaikille kolme teemaa: Liikkumisen lisääminen, digitaalisten kasvattaminen ja syrjäytymisen ehkäisy. Näiden teemojen pohjalta rakennetaan 2020-2022 tavoitteet ja resurssien ohjaus.	●
Digitalisaation edellytykset kuntalaisille				
Kunnan sähköiset palvelut ovat asiakkaille helpokäyttöisiä ja helposti saavutettavissa.	Palautearviot käyttäjiltä ja kyselyt. Sähköisten palvelujen määrä ja kattavuus.	hallintojohtaja	Sähköisten palvelujen käyttäjäkyselyä ei ole tehty. Uusia palveluja vuoden 2019 alkupuolella ei ole otettu käyttöön. Kunnan tietohallintosuunnitelma hyväksytään 2019 vuoden aikana.	●
Osana aluedemokratia- ja osallisuuden vahvistamista sähköisiä palveluja hyödyntäen.	Aluedemokratiamallin arviointi.	suunnittelija	Aluerahapäätökset tehty keväällä ja viimeiset syyskuussa. Aluedemokratiamallia ja reurssoja arvioidaan strategiatyön ja Tapäätöksen yhteydessä. Osallisuuden teema kunnan Hytetyön ytimessä.	●
Kuntakonsernin yhteinen digikartta tehty.	Suunnitelman mittarit määritellään erikseen.	hallintojohtaja/th-päällikkö	Valmistuu lokakuussa tietohallintopäällikön johdolla.	●
Yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen				
Osana aluedemokratiahanketta yhdistysten ja muiden vapaaehtoistoimijoiden osallisuusaste kasvaa.	Pidettyjen tilaisuuksien sekä osallistujien määrä. Uusien kumppanuuksien määrä kunnan palvelutuotannossa.	hyvinvointikoordinaattori	Raportoidaan hyvinvointikertomuksen yhteydessä sekä kuntastrategian arvioinnissa. Vapaaehtois työ nettiportaali avattu sekä kunnan Hyteryhmään kutsuttu järjestöjen edustajat. Kunta on mukana myös Keski-Uudenmaan vapaaehtoisverkostossa.	●
Palvelukylien markkinointi ja kunnan tilojen täysimääräinen hyödyntäminen.	Tilojen käyttöasteet sekä vuokraus ulkopuolelle.	konsernipalvelut ja tekniset palvelut	Selvitys menossa tilojen avaamisesta laajemmin kuntalaisten käyttöön sekä kunnan tilojen vuokrausperusteet. Valmistuu 2019 vuoden aikana. Kunnan tukeman yhdistysten käyttöluvut raportoidaan marraskuussa erikseen.	●

Talous				
Kuntakonsernin talouden tasapaino pitkjänteisellä ja kustannustietoisella päätöksenteolla.				
Taloudellisesti kestävät päätökset menojen ja tulojen osalta	Menojen kasvu ei ylitä verorahoituksen kasvua.	talousjohtaja	Tulorekisterin käyttöönoton sekä verokorttiuudistuksen vuoksi verorahoituksen ennustamiseen liittyy epävarmuustekijöitä. Lopulliset ennusteet saadaan myöhemmin syksyllä.	●
Lainamäärä pysyy maltillisena kunnan tulorahoitukseen nähden.	Kunnan lainamäärä/asukas on maksimissaan 3 750 euroa/asukas	talousjohtaja	Lainamäärä 31.8.2019 4383 € / asukas.	●
Kunnan hankinnat toteutetaan suunnitelmallisesti ja hankintaohjeen mukaisesti	Hankintasuunnitelman käyttö ja kilpailutusten toteutus ajoissa	hallintojohtaja	Hankintakalenteri julkaistu, koulutusta Hankinta-Sammon osalta jatkettu ja hankinnat on nyt kattavammin järjestelmässä. Yhteistyötä ja viestintää yrittäjäjärjestön kanssa lisättyä toteutettu yhteistapaaminen.	●
Kuntalaisten palvelut				
Kunnan ja maakunnan onnistunut kumppanuus				
Edunvalvonta ja aktiivinen vaikuttaminen uudistuksen valmistelussa	Arviointi osana kuntayhteistyötoimintaa. Kunnan edustajien arvio Mäntsälän tavoitteiden toteutumisesta	kunnan johto ja konsernipalvelut	Erityisesti Soten osalta arviointia ei ole tehty vielä, koska toiminnan käynnistyminen tuotannon osalta vasta alkuvuonna. Arviointi erityisesti omistajaohjauksen ja talouden osalta tehtävä viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä. Hyten osalta toimijana on hyvinvointilautakunta. Lautakunta on kuullut Sotekatsauksen kesäkuussa.	●
KU-Sote omistajaohjauksen vahvistaminen	Mäntsälän kunnan maksuosuuden kehitys. Sote-palvelujen tuotantovastuun siirron arviointi / osavuosiokatsaus 2	kunnan johto ja konsernipalvelut	Keusotelta saadun arvion perusteella kunnan talousarvioon varattu määräraha on ylittymässä yli 1,5 meurolla. Muutoin ks. edellinen kohta.	●
Varmistetaan osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Onnistuneen rekrytoinnin ja perehdyttämisen tukeminen	Kunnan perehdytysohjelman käyttäminen läpi organisaation. Koeaikana tehdään kattavasti arvot henkilön sopivuudesta tehtävään.	esimiehet, henkilöstöpalvelut	Perehdytyskortti valmistunut 5/19 koekäyttöön, yleisperehdytysilaisuudet toteutuvat kaksi kertaa vuodessa.	●
Henkilöstön koulutus suunnittelu toteutetaan työyksiköissä vuosittain	Toimenpiteenä koulutussuunnitelmakysely esimiehille 11/2018, tämän pohjalta sähköisen työkalun hankinta v. 2019 aikana edesauttamaan asian hallintaa	henkilöstöpalvelut	Markkinakartoitusta tehty, sovelluksen mahdollinen hankinta syyskausi 2019.	●
Henkilöstöohjelman keskeisiä tavoitteita toimenpiteiksi: 1. Esimiesten työkyky- ja työturvallisuusjohtamisen edelleen kehittäminen. 2. Avoimen vuorovaikutuksen kehittäminen työyhteisössä. 3. Kannustavan palkkauksen hyödyntäminen ja aloitteellisuuden tukeminen	Varhaisen tuen mallin päivitys kevätkausi 2019. Kunnan käytäntöjen läpikäynti/kertaus koulutustilaisuuksissa. Eri-ikäisten henkilöiden huomioiminen arjen johtamisessa (työkyky, elämäntilanteet, osaaminen ja työn sekä perheen yhteensovittaminen) Työhyvinvointikysely alkuvuosi 2019, tulosten käsittelytyöpaikoilla, punaiselle jäävät työyhteisöt tukitoimien piiriin. Aloitetoiminnan kehittäminen, mallin päivitys, jalkautuminen työyksiköihin ja muu asiasta informointi kevät 2019	henkilöstöpalvelut, esimiehet	Työhyvinvointikysely toteutettu kevätkaudella. Aloitetoiminnan kehittäminen otetaan työn alle syyskaudella, samoin kuin kehityskeskustelumallin kehittäminen ja varhaisen tuen mallin edelleenkehittäminen.	●
Asuminen ja maankäyttö				
Toimiva joukkoliikenne ja turvallinen sekä kattava kevyenliikenteen verkosto				
Kunnan henkilökuljetusten palvelutaso paranee ja kunta panostaa liikkumisedellytyksiin pitkjänteisesti	Palvelutasoarviointi, käyttäjäkyselyiden tulokset palvelutasosta		Palvelutasoarviointi tehty 2018 julkistetussa liikenneselvityksessä. Kevyempi kuntalaiskysely toteutetaan 2019 loppuun mennessä. Kunnan henkilöliikennepalveluiden hankintapäätös tehtiin kesäkuun alussa. Palautetta, reklamaatioita saatu elokuussa runsaasti liikennöitsijöiden vaihdoksen käynnistyttyä. Näihin on reagoitu ja sopimusten toteutumisen seurantaa tehdään jatkuvasti.	●
Liikenteen turvallisuussuunnitelman toteuttaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä	Investointien toteutuminen luokiteltuihin riskikohteisiin		Liikenteen turvallisuusryhmän päättämät kohdennukset. Vielä ei uusia päätettyjä toimenpiteitä.	●

Elinkeinot ja työllisyys				
Aktiivinen työllisyyden edistäminen ja työkykyisyyden valmennus				
Kunnan työllisyysohjelman täytäntöönpano ja johtaminen		työllisyysryhmä, henkilöstöjohtaja	Ohjelma päivitetty ja käytössä. Kunnan oman työllisyysyksikön perustaminen, rekrytoinnit (2 kpl) tehty 3-5/2019. Yksikön toiminnan suunnittelu tehty kesällä ja toimintamalli jalkautuu loppuvuoden aikana.	●
Kunnan käyttämien työllisyyspanostusten vaikuttavuus (eurot ja muu tuki)	Työllistettyjen määrän kehitys kunnassa, yhdistyksissä ja yrityksissä. Kunnan työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys.	työllisyysryhmä, henkilöstöjohtaja	Määrän seuranta säännöllisesti, toimenpiteiden toteuttaminen työllisyysyksikön toimesta, jolla kehitykseen pyritään vaikuttamaan myönteisesti.	●
Vapaa-aikapalvelut				
Lasten ja nuorten kasvun tukeminen				
Olemme joustava organisaatio. Otamme nopeasti haltuun uusia, hyviä toimintatapoja ja kehitämme olemassa olevia toimintamalleja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.	Lasten ja nuorten asiakasraadin kokoontumiskerrat perusnuorisotyössä. Nuorten kuulemistilaisuus, osallistujamäärä. Mahdollisten uusien toimintamallien toteutusten kuvaus (nuorilta syntyvät). Lapsille ja nuorille suunnatut kurssit kansalaisopistossa, osallistuneiden määrä. Kirjaston lastentapahtumien, satutuntien, kirjavinkkausten määrä	vapaa-aikapalvelujen päällikkö, kirjastopalvelujen johtaja, kansalaisopiston rehtori	Nuorten kuulemistilaisuus järjestetään suunnitellusti syksyllä. Asiakasraadit kokoontuvat syksyllä. Kirjaston lastentapahtumien, satutuntien ja kirjavinkkausten määrä: Lastentapahtumat, satutunnit ja kirjavinkkaukset ovat toteutuneet (yht. 50 kpl) ja jatkuvat suunnitellusti.	●
Kuntalaisten liikkumisen tukeminen	Liikuntapalvelu tekee yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa Mäntsälän liikuntavuoden 2019 aikana näkyvämmäksi liikuntatoiminnan jota seurat ja kuntalaisten muut yhteisöt järjestävät. Tapahtumien määrä, osallistuneiden määrä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen mittarit; Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuskysely, kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta 2019 hyvinvointikertomukseen, hyvinvointitalkootapahtuma kolmannen sektorin, yrittäjien ja päätöksentekijöiden kanssa. Kansalaisopiston järjestämät terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit, määrä, osallistuneet. Kirjaston lainaamat liikuntavälineet, lainakerrat. Liikuntaneuvonta, kertojen määrä	vapaa-aikapalvelujen päällikkö, kirjastopalvelujen johtaja, kansalaisopiston rehtori	Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän hankeavustuksen puitteissa toteutetaan merkittävä osa tapahtumista. Liikunta-aktiivisuuskysely tarkentuu syksyllä. Ikäihmisten liikuntatapahtuma järjestetään syksyllä. Kirjaston liikuntavälineiden lainakerrat: 113 lainaa. Kansalaisopiston osalta terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit ovat toteutuneet suunnitellusti. Osallistujamäärä kursseille on lisääntynyt. Yhteistyö eri liikuntatoimijoiden kanssa on tiivistynyt.	●
Harrastamisen ja kulttuurin edistäminen koko väes tölle	Palveluiden arviointi ja kehittäminen yhdessä kuntalaisten kanssa. asiakaspalaute. Kulttuuriviikon tapahtumien määrä, osallistuneiden määrä. Vapaa-aikapalvelujen järjestämät tapahtumat.	vapaa-aikapalvelujen päällikkö, kansalaisopiston rehtori	Kulttuuriviikko toteutui suunnitellusti sekä Mäntsälän kesänavaus tapahtuma. Opiston ILONA2019-kevättapahtuma toteutui odotetusti. Opiskelijapalautetta käytetty opiston kurssitoiminnan kehittämiseen.	●
Kuntalaisten hyvinvoinnin edellystysten vahvistaminen		vapaa-aikapalvelujen päällikkö, kansalaisopiston rehtori	Vapaa-aikapalvelujen perustyö on hyvinvointiedellystysten tukemista joka ikäluokassa. Tavoite toteutumassa. Monipuolisen kurssitoiminnan tarjoaminen opiston toiminta-alueella.	●
Vapaa-aikapalvelut tukevat kuntalaisten omaehtoisia yhteisöllisyyttä tukevia hankkeita ja edistää rohkeaa kokeilukulttuuria	Hankkeiden määrä, kirjasto toimii ja toteuttaa tapahtumia soveltuvien kumppaneiden kanssa yhteistyössä. Mahdollisuuksien mukaan tuetaan kuntalaisten osallisuutta, tarjotaan kansalaistoimintaan tiloja. Vapaa-aikapalvelut toimii ja näkyy koko kunnan alueella.	vapaa-aikapalvelujen päällikkö, kansalaisopiston rehtori	Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avutukset myönnetty suunnitellusti. Kirjasto toimii ja toteuttaa tapahtumia soveltuvien kumppaneiden kanssa yhdessä: Kirjasto on toiminut ja toteuttanut tapahtumia kansalaisopiston, nuorisopalvelujen, Mäntsälän musiikkiopiston, paikallisten hyvinvointialan yrittäjien sekä muutaman eri yhdistyksen kanssa, asianajajapäivystys ja lukukoiratoiminta on jatkunut, askartelijat ja neulojat ovat kokoontuneet kirjastossa. Yhteistoiminta ja -tapahtumat jatkuvat suunnitellusti.	●

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön varmistaminen				
Toimimme yhdessä ja yhdistämme resursseja ja osaamista yli organisaatiorajojen toiminnan kehittämiseksi	Henkilöstön osaamiskartoitus ja kehityskeskustelun mukaisten koulutusten toteutuminen. - Asiantuntijuutta ylläpitäviin koulutuksiin osallistuminen näkyy toiminnassa hyvinä käytänteinä jotka lisäävät työn mielekkyyden kokemusta ja onnistumisen iloa. - Vapaa-aikapalveluiden yhteinen hyvinvointitapahtuma.	kirjastopalvelujohtaja, kansalaisopiston rehtori, vapaa-aikapalvelujen päällikkö	Kehityskeskustelun mukaisten koulutusten toteutuminen: Kirjaston henkilökunta on osallistunut omien vastualueidensa ja osaamistarpeidensa mukaisiin koulutuksiin, joiden keskeinen anti jaetaan koko henkilökunnalle ja viedään käytännön työhön aina kun se on mahdollista. Tavoite on toteutunut opiston osalta osallistumisina asiantuntijuutta ylläpitäviin koulutuksiin. Kehityskeskustelut toteutettu suurilta osin. Organisaatiouudistuksen johdosta 1.3.2019 vapaa-aikapalveluiden yhteistä hyvinvointitapahtumaa ei koordinoita.	●
Tulosalueen toiminnan tavoitteiden toteuttamiseen yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen	Kuvaus keskeisten toimintojen onnistumisesta ja näkyvyydestä. Lähioipistojen ja pääkaupunkiseudun kansalaisopistojen kanssa tehtävä yhteistyö, Kirkes yhteistyö, KUUMA yhteistyö, Osaamis-keskus Kanuuna yhteistyö toteutuvat.	kirjastopalvelujohtaja, kansalaisopiston rehtori, vapaa-aikapalvelujen päällikkö	Kirkes-yhteistyö: Kirkes-yhteistyö on jatkunut kuten ennenkin, yhteistyön sääntöjä ja sopimusta on tarkasteltu. Mäntsälä on 2019 Kirkes-puheenjohtaja. Opiston osalta yhteistyö Uudenmaan opistojen kanssa on toteutunut. Hankeyhteistyö Nurmijärven ja Hyinkään Opistojen kanssa on lisääntynyt. Osaamis-keskus Kanuuna yhteistyö toteutunut suunnitellusti ja KUUMA yhteistyö	●
Maaseutupalvelut				
Maaseutuvirasto on asettanut kunnan ja Maaseutuviraston välisessä maksajavirastosopimuksessa yhteistoiminta-alueille palvelutavoitteet ja valvoo tavoitteiden toteutumista.	Vuosittainen maksajavirastovakuutus, yhteistoiminta-alueelle kohdistuvat valvonnat ja auditoinnit.	maaseutupäällikkö	Maksajavirastovakuutus laaditaan vuosittain 15.11 mennessä.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuhenkilö	Seuranta ja totetuma	Arvio toteumasta
Kuntakehityslautakunta/Kuntakehityspalvelut				
Yleiskaavan kehityskuvat on käsitelty ja niistä on valittu luonnokseksi jalostettava versio	Aikataulutus	kaavoitusjohtaja	Kehityskuvat ovat työn alla ja uusi yleiskaava-arkkitehti on juuri aloittanut työnsä ja jatkoaikatulu on laadittu kaavan etenemiselle.	●
Tonttmarkkinointisivuja uusitaan ja lisätään ilmakuvauksen käyttöä markkinoinnissa.	Tonttisivut on uudistettu 1.4.2019 mennessä. Osallistutaan taas Oma-koti-messuille Myyrmäki hallissa.	kaavoitusjohtaja	Sivuja on osittain jo uusittu ja laitettu mm. Lempivaara myyntiin. Droonivideot ovat työn alla ja messupaikka varattu. Uudet esitteet ovat työn alla.	●
Liike- ja teollisuustontteja lisää Kapulin alueelle ja Kehä viiden eteläpuolelle.	Vuolteenpellon asemakaava valtuustossa keväällä 2019. Kapuli IV	kaavoitusjohtaja	Vuolteenpelto joulukuussa valtuustossa hyväksyttävänä. Kapuli V maaperätutkimukset tehty. Kapuli V asemakaavoitus käynnistetty.	●
Uimahallihankkeen kaavoitus etenee aikataulussa	Asemakaavan muutos valtuuston hyväksymä syksyllä 2019.	kaavoitusjohtaja	Hallin paikka ei ole vielä varmistunut ja kaava ei etene ennen lopullisen paikan selviämistä	●
Tuuliruusun moottoriteliittymä ja matkakeskus asemalle etenevät	Maakuntakaava 2050 ja MAL2019-aiesopimus eivät ole esteinä hankkeille	kaavoitusjohtaja	Kummastakin on neuvoteltu elyn ja Väylä-viraston johtajien kanssa. Tehdään vielä tarkempia selvityksiä ja suunnitelmia elyn kanssa yhdessä ja erikseen. Liitty myös yleiskaavatyön liikenneselvityksen laatimiseen.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuhenkilö	Seuranta ja toteutuma	Arvio toteumasta
Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut-toimiala				
Talous- ja hallintopalvelut				
Sähköisen kokousjärjestelmän käyttöönotto	Toimielimen kokoukset täysin sähköisen kokousjärjestelmän kautta keväällä 2018	talous- ja hallintopäällikkö	Tavoite on toteutunut. Sähköinen kokousjärjestelmä on otettu käyttöön kasvatus- ja sivistyslautakunnan kokouksissa vuoden 2019 alusta lähtien.	●
Talous- ja hallintopalveluiden tehtävien uudelleen organisointi Pornaisten sopimuksen päätyttyä	Resurssien jako vastamaan toimialan tarpeita. Lisäresurssin saaminen mm. koulukuljetuspäätösten valmisteluun sekä hankkeiden hallintaan.	talous- ja hallintopäällikkö	Tavoite on toteutumassa. Konsemipalveluiden talousyksikkö aloittaa toimintansa 1.11.2019. Vaikutukset tulosalueen tehtävien uudelleen järjestämisen tarpeesta tehdään syksyn aikana. Koulukuljetuspäätösten valmistelun resurssia on parannettu, päätökset pystytään tekemään aiempaa nopeammin. Hankkeiden hallintaa on kehitetty selkeyttämällä hankkeiden koordinoitua.	●
Viranhaltijapäätösten julkaisu	Toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kunnan linjausten mukaisesti kunnan kotisivuilla.	talous- ja hallintopäällikkö	Tavoite on toteutunut. Kasvatus- ja sivistyspalvelut on julkaisut viranhaltijapäätökset kunnan linjausten mukaisesti vuoden 2019 alusta lähtien.	●
Opetuspalvelut				
Uuden opetussuunnitelman vieminen käytäntöön				
Opetussuunnitelmien arviointi ja päivittäminen (osaamista edistävä prosessi)	Opetussuunnitelmien päivittäminen tehty vuoden 2019 loppuun mennessä.	opetuspäällikkö	Seuranta: opetuksen johtoryhmä. Ops valmistus toteutunut, tiimien tekstit valmistelussa. Seuranta syyskuussa. Ops prosessinomistaja aloittanut 1.5.2019 ja käynnistänyt viimeistelytöitä.	●
	Lukuvoisiko-suunnitelman päivittäminen toteutettu kevään 2020 aikana. Lukuvoisiko-suunnitelman käyttöönotto lv. 2020-2021 alusta lukien.	opetuspäällikkö	Seuranta: opetuksen johtoryhmä. Ops prosessinomistaja jatkaa työskentelyä.	●
Oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen				
Henkilöstön uusien pedagogisten taitojen vahvistaminen	Vakinaisen opetushenkilöstön käytössä olevien OpeKesujen/työsuunnitelmien määrä (≥ 90 %) vuoden 2019 lopussa. Kehityskeskustelujen toteutuminen kouluilla (≥ 90 %)	opetuspäällikkö ja rehtorit	Seuranta: opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset. Käytössä olleita yhteisiä pohjia kehitetty edelleen. Uudet pohjat ovat koulujen käytössä.	●
Resurssien kohdentaminen perustehtävään	Opetukseen käytetty osuus tulosalueen käyttömenoista on vähintään Kouluikkuna -vertailussa mukana olevien kuntien keskitasoa.	opetuspäällikkö ja rehtorit	Seuranta: opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset. Ennakoidaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti.	●
Henkilöstön osaaminen	Kelpoisuutta vailla olevien opettajien osuus opetushenkilöstöstä on korkeintaan 10 %	opetuspäällikkö ja rehtorit	Seuranta: opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset. Ennakoidaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti. Pl. erityisluokanopettajien osalta jäädään tavoitteista.	●
Yhteisöllinen johtaminen				
Yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteiden kehittäminen	Yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteen kehittäminen yhteistyössä perusopetuksen, lukion ja varhaiskasvatuksen kanssa: valmistelu vuoden 2019 loppuun mennessä ja käyttöönotto toimintakauden	opetuspäällikkö	Seuranta: toimialan ja opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset. Yhteiset strategiset tavoitteet laadittu, yhteisiä työskentelymuotoja käytössä.	●
Innovatiivisten, terveellisten, turvallisten ja erilaista oppimista tukevien työskentely- ja oppimisympäristön rakentaminen				
Opetusryhmien koko on pääsääntöisesti alle 26 oppilasta	25 tai yli olevien oppilasryhmien %-osuus kaikista opetusryhmistä 20.9.2019	opetuspäällikkö ja rehtorit	Seuranta: opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset.	●
Koulujen turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön toimintakulttuurin vahvistaminen	Ehnröösien ja Sälinkään koulurakennushankkeiden suunnittelun ja rakentamisen toteutuminen. Tutor –turvallisuus toiminnan riskienarviointimallin käyttö tulosalueella (säännöllisiin arviointeihin osallistuminen) ja mallin käyttö koulukohtaisessa turvallisuusjohtamisessa.	opetuspäällikkö ja rehtorit	Seuranta: toimialan johtoryhmä (koulurakentaminen), opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset (Tutor edellyttää K-U pelastuslaitoksen yhteistyötä). Sälinkään koulu aloittanut toimintansa 1.8.2019 lukien uusissa tiloissa.	●

Lukio-opetus				
Lukion vetovoimaisuus	36 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta Mäntsälässä aloittaa lukio-opinnot Mäntsälän lukiossa.	opetuspäällikkö ja lukion rehtori	Seuranta: opetuksen johtoryhmä ja rehtorikokoukset.	●
Lukion opetuksen, ohjauksen ja tuen laadun varmistaminen	Opiskelijatytyväisyyskyselyn keskiarvo on vähintään 4,0/5,0. Opintojen keskeyttämisprosentti on enintään koko Suomen keskiarvon suuruinen. Opiskelijoiden menestys ylioppilaskirjoituksissa on yli valtakunnallisen keskiarvon. Ylioppilaista 95 % valmistuu kolmessa vuodessa. Opettajille laaditaan koulutussuunnitelma kehityskeskustelujen perusteella	opetuspäällikkö ja lukion rehtori	Seuranta: opetuksen johtoryhmä.	●
Varhaiskasvatuspalvelut				
Laadukkaan esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen kehittäminen sen kaikissa eri muodoissa	Esiopetussuunnitelman arviointi ja päivittäminen yhteistyössä koulussa tapahtuvan esiopetuksen toimijoiden kanssa tehty. Varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja päivittäminen uuden lain ja perusteiden mukaisesti aloitettu.	varhaiskasvatuspäällikkö	Esiopsin arviointia tehdään jatkuvasti, päivittäminen aloitetaan syyskauden aikana. Vasun arviointi ja päivittäminen tehty ja hyväksytty lautakunnassa 18.6.2019. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma otettu käyttöön 1.8.2019.	●
Yksityisen varhaiskasvatuksen ammatillisen osaamisen tukeminen sekä yhteisten kasvatuskäytäntöjen luominen kunnan toiminta-alueella	Palvelusetelijärjestelmän arvioiminen tehty, käsikirjan luominen ja (mahdollinen) käyttöönotto toteutuksessa. Yksityisten toimijoiden vasutietoisuuden lisääminen, osallistuminen arviointiin ja päivittämiseen. Yhteiset pedagogiset tapaamiset yksityisten ja kunnallisten toimijoiden kesken aikataulutettu ja toteutettu.	varhaiskasvatuspäällikkö	Palvelusetelikäsikirjaluonnos laadittu, esitelty yksityisille ja lautakunnalle. Päätöksenteossa vuoden 2019 aikana. Yksityisten päiväkotien johtajat osallistuneet vasun arviointiin ja päivittämiseen. Yhteiset pedagogiset tapaamiset jatkuvat kuukausittain toimintavuonna 2019-2020 vasun jalkauttamisen merkeissä.	●
Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen	Toimintakulttuurin muokkaaminen oppivan yhteisön periaatteiden mukaisesti, yhteiset osaamisen jakamisen käytännöt. Yhteiset toiminta- ja kokousrakenteet käytössä kaikissa yksiköissä. Pedagogisen keskustelun foormit, josta tieto jalkautuu samanlaisena kaikkiin yksiköihin - käyttöönotto ja arviointi tehty.	varhaiskasvatuspäällikkö	Yhteiset kokousrakenteet otettu käyttöön; tiedottaminen ja pedagoginen keskustelu kulkee yhteisessä aikataulussa. Vasun jalkauttaminen tapahtuu yhteisen suunnitelman mukaisesti koko varhaiskasvatuksessa.	●
Lapsen osallisuus/ Huoltajan osallisuus	Toiminnan suunnittelussa lapsen ja huoltajien osallisuus näkyvillä – pedagoginen dokumentointi. Toiminnan arviointi yhteistä, välineet arviointitiedon keräämiseksi olemassa.	varhaiskasvatuspäällikkö ja päiväkodin johtaja	Huoltajien osallisuus näkyvä vasuissa ja arjen keskusteluissa, lasten osallisuus arjen toiminnossa. Huoltajien kysely toteutettu 5/2019. Kyselyn tulokset ovat kehittämisen pohjana. Toiminnan arviointia ja uuden kauden kehittämistä tehty tiimeittäin ja yksiköittäin, yhteinen arviointimalli kehittävän palautteen rinnalle suunnitteilla.	●

Elinikäinen oppiminen				
Lasten ja nuorten kasvun tukeminen				
Olemme joustava organisaatio. Otamme nopeasti haltuun uusia, hyviä toimintatapoja ja kehitämme olemassa olevia toimintamalleja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.	Lasten ja nuorten asiakasraadin kokoontumiskerrat perusnuorisotyössä. Nuorten kuulemistilaisuus, osallistujamäärä. Mahdollisten uusien toimintamallien toteutusten kuvaus (nuorilta syntyvät). Lapsille ja nuorille suunnatut kurssit kansalaisopistossa, osallistuneiden määrä. Kirjaston lastentapahtumien, satutuntien, kirjavinkkausten määrä	Kirjastopalvelujohtaja, kansalaisopiston rehtori	Kirjaston lastentapahtumien, satutuntien ja kirjavinkkausten määrä: Lastentapahtumat, satutunnit ja kirjavinkkaukset ovat toteutuneet (yht. 50 kpl) ja jatkuvat suunnitellusti.	●
Kuntalaisten liikkumisen tukeminen	Liikuntapalvelu tekee yhteistyössä liikuntasuoriteiden kanssa Mäntsälän liikuntavuoden 2019 aikana näkyvämmäksi liikuntatoiminnan jota seuravat ja kuntalaisten muut yhteiset järjestävät. Tapahtumien määrä, osallistuneiden määrä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen mittarit; Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuskysely, kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta 2019 hyvinvointikertomukseen, hyvinvointitalkootapahtuma kolmannen sektorin, yrittäjien ja päätoimijoiden kanssa. Kansalaisopiston järjestämät terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit, määrä, osallistuneet. Kirjaston lainaamat liikuntavälineet, lainakerrat. Liikuntaneuvonta, kertojen määrä	Kirjastopalvelujohtaja, kansalaisopiston rehtori	Kirjaston liikuntavälineiden lainakerrat: 113 lainaa. Kansalaisopiston osalta terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit ovat toteutuneet suunnitellusti. Osallistujamäärä kursseille on lisääntynyt. Yhteistyö eri liikuntatoimijoiden kanssa on tiivistynyt.	●
Harrastamisen ja kulttuurin edistäminen koko väestölle	Palveluiden arviointi ja kehittäminen yhdessä kuntalaisten kanssa. asiakaspalaute. Kulttuuriviikon tapahtumien määrä, osallistuneiden määrä. Vapaa-aikapalvelujen järjestämät tapahtumat.	Kansalaisopiston rehtori	Opiston ILONA2019-kevättapahtuma toteutui odotetusti. Opiskelijapalautea käytetty opiston kurssitoiminnan kehittämiseen.	●
Kuntalaisten hyvinvoinnin edellystysten vahvistaminen		Kansalaisopiston rehtori	Tavoite toteutuksessa. Monipuolisen kurssitoiminnan tarjoaminen opiston toiminta-alueella.	●
Vapaa-aikapalvelut tukevat kuntalaisten omaehtoisia yhteisöllisyyttä tukevia hankkeita ja edistää rohkeaa kokeilukulttuuria	Hankkeiden määrä, kirjasto toimii ja toteuttaa tapahtumia soveltuvien kumppaneiden kanssa yhteistyössä. Mahdollisuuksien mukaan tuetaan kuntalaisten osallisuutta, tarjotaan kansalaistoimintaan tiloja. Vapaa-aikapalvelut toimii ja näkyy koko kunnan alueella.	Kirjastopalvelujohtaja	Kirjasto toimii ja toteuttaa tapahtumia soveltuvien kumppaneiden kanssa yhdessä: Kirjasto on toiminut ja toteuttanut tapahtumia kansalaisopiston, nuorisopalvelujen, Mäntsälän musiikkiopiston, paikallisten hyvinvointialan yrittäjien sekä muutamien eri yhdistysten kanssa, asianajajapäiväystys ja lukukoiratoiminta on jatkunut, askartelijat ja neuloijat ovat kokoontuneet kirjastossa. Yhteistoiminta ja -tapahtumat jatkuvat suunnitellusti.	●
Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön varmistaminen				
Toimimme yhdessä ja yhdistämme resursseja ja osaamista yli organisaatiorajojen toiminnan kehittämiseksi	Henkilöstön osaamiskartoitus ja kehityskeskustelun mukaisten koulutusten toteutuminen. - Asiantuntijuutta ylläpitäviin koulutuksiin osallistuminen näkyy toiminnassa hyvinä käytäntönä jotka lisäävät työn mielekkyyden kokemusta ja onnistumisen iloa. - Vapaa-aikapalveluiden yhteinen hyvinvointitapahtuma.	Kirjastopalvelujohtaja, kansalaisopiston rehtori	Kehityskeskustelun mukaisten koulutusten toteutuminen: Kirjaston henkilökunta on osallistunut omien vastuualueidensa ja osaamistarpeidensa mukaisiin koulutuksiin, joiden keskeinen anti jaetaan koko henkilökunnalle ja viedään käytännön työhön aina kun se on mahdollista. Tavoite on toteutunut opiston osalta osallistumisina asiantuntijuutta ylläpitäviin koulutuksiin.	●
Tulosalueen toiminnan tavoitteiden toteuttamiseen yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen	Kuvaus keskeisten toimintojen onnistumisesta ja näkyvyydestä. Lähiopistojen ja pääkaupunkiseudun kansalaisopistojen kanssa tehtävä yhteistyö, Kirkes yhteistyö, KUUMA yhteistyö, Osaamiskeskus Kanuuna yhteistyö toteutuvat.	Kirjastopalvelujohtaja, kansalaisopiston rehtori	Kirkes-yhteistyö: Kirkes-yhteistyö on jatkunut kuten ennenkin, yhteistyön sääntöjä ja sopimusta on tarkasteltu. Mäntsälä on 2019 Kirkes-puheenjohtaja. Opiston osalta yhteistyö Uudenmaan opistojen kanssa on toteutunut. Hankeyhteistyö Nurmijärven ja Hyvinkään Opistojen kanssa on lisääntynyt.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuhenkilö	Seuranta ja toteuma	Arvio toteumasta
Tekninen lautakunta/ Tekniset palvelut				
Keskittetyt palvelut				
Toimintakäsikirja päivitetään vastaamaan kehitteillä ja jo käytössä olevia toimintatapoja. Laajennetaan käyttöä koko toimialalle.	Toimialan ydinprosessien kuvaukset ja ohjeistus soveltuvin osin kuten hankinta- ja talousprosessit. Päivitetään toimialan asiakirjapohjia vastaamaan arkistointi- ja tietosuojasetuksen vaatimuksia.	Pynttari/Dyster	Seuranta on jatkuva. Talousprosessien kehitys jatkuu, osto- ja myyntilaskutuksen osalta yhdessä taloushallinnon kanssa (talouden selvitysprojekti). Talouden selvitysprojekti toteutuu 1.11.2019 alkaen	●
Viestintä yhteistyön ja verkostoitumisen ja tukena	Viestintä merkittävien hankkeiden osalta kuntalaisille ja sidosryhmille, hyödyntäen eri viestintäkanavia. Sähköisten tietoverkkojen ja työvälineiden kuten O365 sovelluksen ja määriteltynä järjestelmien koulutus ja käyttöönotto koko toimialalla. Reklamaatioiden ja asiakaspalautteiden tehostettu seuranta.	Pynttari/Dyster	Toimiala osallistui konsernin viestintäryhmytyöhön aktiivisesti. Kevään aikana toteutettiin viestintäpilotti, mm. someviestinnän (Instagram) lisäämiseksi kuntalaisille. Hankkeiden esitysten määrää on lisätty tilannekatsausten muodossa. Office 365 koulutuksia on järjestetty useita myös toimialan sisällä. Asiakaspalautteita seurataan kuukausittain mm. Roidu. TP2019 kartoiteaan tulosalueittain koulutuksen käyneet	●
Palveluiden ja niiden tuottamisen kehittäminen ja ennakointi	Suunnitelmien ja palautteiden seuranta sekä korjaavien toimenpiteiden toteutus, niiden seuranta ja ennakointi	Pynttari	Jatkuva seurantaprosessi. Johtoryhmän kuukausittaisissa One-to-One palaverissa käydään ajankohtaiset asiat kunkin alueella läpi. Palaverit toteutuneet tavoitteen mukaan.	●
Hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut henkilöstö	Tuki ja kannustus itsensä kehittämiseen yhdessä työtovereiden kanssa. Oman alan kurssit ja seminaarit koulutussuunnitelman mukaisesti.	Pynttari/Dyster	Sisäisten koulutusten osallistujamäärät lisääntyneet. Vuoden 2019 osalta tilasto joulukuussa (TP2019).	●
Suunnitteluratkaisut talo- ja infrarakentamisessa tukevat tavoitetta elinvoimaisesta ja viihtyisästä palveluiden keskuksesta taloudelliset resurssit huomioon ottaen.	Käyttäjätyytyväisyyskyselyt	Palmroos	Tyytyväisyyskysely suoritettu.	●
Toimitilapalvelut				
Energiasopimuksen täytäntöönpano	Kiinteistöjen energiakatselmusten tavoitteet käytäntöön > Energian säästö ja tavoitteellinen kulutusseuranta	Karhinen	KuntaPro Oy eli 1.5.2019 alkaen Sarastia Oy on valmistellut toimitilapalveluilta saadun aineiston pohjalta Mäntsälän kunnan kiinteistöjen led valojen hankintaa ja asennusta. Sopimuskausi on 2 vuotta ja 2 vuoden optio. Hankinnan kokonaisarvio on 400 000 €. Kilpailutus menossa. tälle vuodelle varattu 50000 € energiansäästötoimenpiteisiin, jotka tullaan käyttämään budjetin mukaisesti.	●
Toimitilojen kunnossapito-ohjelman luonti Tampuuri kiinteistönhallintajärjestelmään vuosille 2018 -2020	Kiinteistöjen korjausvelkaa pienentämiseen tähtäävät kuntoarviot teetetään / päivitetään vuosien 2018 - 2020 aikana, jolloin saamme kiinteistöjen kunnossapito-ohjelman laadittua	Karhinen	Kuntotarkastukset tilattu myyntiä varten Pikku-Hukan ryhmis ja Lukon koulu. Koulu- ja päiväkotiverkkoselvityksen valmistumisen myötä tarkentuu kiinteistöt, joihin keskitetään toiminnot. KEUSoten vaikutus voi vaikuttaa kiinteistökantaan. Kunnossapito aikataulutusta tehty, palkattu työllistetty päivittämään budjetti aikataulutusta ohjeemme mukaan	●
Varmistetaan osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Laaditaan vuosittain koulutussuunnitelmat. Rekrytointi ajan tasalle > oppivat kasvamaan vierelle eläköityvien tilalle. Kunnan työhyvinvointi-ohjelman keskeiset tavoitteet käytäntöön.	Karhinen	Henkilönnöstin koulutus tilattu, putoamissuojakoulutus sekä kurottajakoulutus suunnitteilla, työturvakoulutus pidetään jos tarvetta (5 v voimassa). Kiinteistöhoitopuolelta 3 hlöä suorittamassa turvallisuusalan perustutkintoa. Muut lakisääteiset koulutukset ajantasalla. Kiinteistöhoitoon tulossa rekrytointi eläköityvän tilalle. Työhyvinvointiin liittyvä tilaisuus suunnitteilla.	●

Ruoka- ja siivouspalvelut				
Keittiöverkkoselvityksen ja kunnanvaltuuston vahvistamien keittiöverkkoa koskevien päätösten eteenpäin vieminen	Kyseisten tavoitteiden edistäminen toiminnallisella tasolla	Virtanen	Päivitetty keittiöverkkoa koskeva selvitys on käsitelty toukokuun ja elokuun valtuustoseminaareissa. Käynnistetään uusi keittiöverkkoa koskeva konsulttiselvitys joka on tarkoitus valmistua alkuvuodesta 2020.	●
Säilinkään uuden koulun ja päiväkodin keittiötoiminnan sekä siivouksen käynnistäminen	Tehokkaasti toimiva tuotantokeittiö ja siihen liittyvien toiminnallisten yksiköiden onnistunut uudelleen organisointi ruoka- ja siivouspalveluiden osalta	Virtanen	Säilinkään koulun ja päiväkodin astia- ja kalustohankinnat on tehty. Ruokapalveluihin on rekrytoitu määräaikaisesti yksi ruokapalvelutyöntekijä ja siivouksen tunteja on lisätty. Toiminta on ruoka- ja siivouspalveluissa alkanut hyvin.	●
Ulkoisten sopimusten jatkoselvittely / -käsittely	Päätökset sopimuksista	Virtanen	Tekninen lautakunta on tehnyt päätöksen ISS:n ruoka- ja siivouspalveluiden vuoden option käytöstä. Varsinainen sopimus loppuu 30.6.2020. Optioaika on 1.7.2020 - 30.6.2021. KL-kuntahankintojen elintarvikesopimus on valmisteluvaiheessa.	●
Kuntatekniikka				
Kuntatekniikan toiminnan kehittämissuunnitelman jatkotoimenpiteet	Alueurakka kilpailutusmateriaalin laadinta ja kilpailutuksen käynnistäminen	Mäklin	Kilpailutusmateriaalin teko aloitettu ja tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2019 aikana	●
Kuntatekniikan substanssin määrittäminen ja vahvistaminen	Kuntatekniikan palvelukuvauksen suunnittelu ja toteuttaminen	Mäklin	Määrittely käydään vuoden 2019 aikana läpi	●
Asuinalueiden viihtyisyyden edistäminen - viihtyisä ja viireä ympäristö	Mäntsälänjoen kunnostaminen; kunnostustöiden jatkaminen. Keskusta-alueen katuhankkeiden käynnistäminen.	Mäklin	Joen kunnostuksen 1. ja 2. vaihe valmistuu 2019 ja viherrakentaminen alkaa 2019.	●
Turvallinen ja toimiva kävely- ja pyöräilyverkosto	Mäntsälän jalankulku-, pyöräily- ja ulkoilureittien verkoston kehittämissuunnitelman mukaisesti kevyen liikenteen väylien toteuttaminen. Uudet turvalliset kevyen liikenteen väylä -yhteydet investointisuunnitelman mukaisesti.	Mäklin	Verkoston suunnittelua jatketaan ja toteutetaan investointisuunnitelman mukaisesti	●
Hulevesiohjelman toteuttaminen ja uuden vesihuoltolain mukaisesti hulevesiverkon siirtäminen Mäntsälän kunnan vastuulle	Hulevesiviemäriverkoston rakentaminen ja kunnossapito hulevesitaseyksikön kautta hulevesimaksulla kerätyllä tuotolla	Mäklin	Hulevesiverkostoa on huollettu ja jatketaan huoltoa hulevesimaksulla kerätyillä varoilla.	●

Toimialojen osavuositarkastukset

Kunnanhallitus/ konsernipalvelut

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	2453	4558	2832	3967
Myyntituotot	835	2412	586	2516
Maksutuotot	16	38	38	4
Tuet ja avustukset	120	563	563	461
Muut toimintatuotot	1481	1545	1645	985
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-46742	-69856	-72662	-8471
Henkilöstökulut	-2555	-3031	-3531	-2348
Palvelujen ostot	-42810	-64485	-66785	-5175
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100	-56	-56	-33
Avustukset	-470	-972	-972	-94
Muut toimintakulut	-806	-1312	-1319	-822
Toimintakate	-44289	-65298	-69830	-4504
Vuosikate	-44289	-65298	-69830	-4504
Poistot ja arvonalentumiset	-96	-154	-154	-146
Suunnitelman mukaiset poistot	-96	-154	-154	-146
Tilikauden tulos	-44385	-65452	-69985	-4650
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-44385	-65452	-69985	-4650
Vyörytyserät	1958	888	2918	869
Vyörytystuotot	2040	924	3040	909
Vyörytyskulut	-82	-36	-122	-40
Kustannuslaskennalliset erät		5363	5363	6314
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-42428	-59201	-61704	2533

Olellaiset tapahtumat

Toisen osavuositarkastuksen toteuman perusteella tilinpäätösennuste on hyväksytyn käyttösuunnitelman mukainen lukuun ottamatta Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän (Keusote) käyttöä. Tämänhetkisen tiedon mukaan määrärahaylitys voi kasvaa 2,4 miljoonaan euroon. Kuntayhtymässä on käynnistetty talousohjelman laatiminen. Merkittävä haaste on ennakoivan tiedon saaminen yhtymän taloudesta ja toiminnasta sekä omistajaohjauksen toimiminen.

Konsernipalvelujen alla olevan käyttöomaisuuden myyntitulojen toteutuminen 1,5 miljoonaan näyttää realistiselta.

Kunnanhallituksen ja konsernipalveluiden alaisuudessa keväällä käynnistyi hyvinvointilautakunnan työ, jonka keskeisenä vastuualueena vapaa-aikatoimen lisäksi kunnan hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen asiat sekä Keusoten seuranta. Toimintojen yhtenäistäminen ja kehittäminen uudessa toiminnassa jatkuu.

Henkilöstökulut arvioidaan pääsääntöisesti toteutuvan ennusteen mukaisesti koko toimialalla.

Henkilöstömenoissa erityisesti työterveyshuollon toteutuma loppuvuoden osalta voi aiheuttaa muutoksia. Muiden tulosalueiden osalta nyt on nähtävissä, että tilinpäätösennuste on käyttösuunnitelman mukainen.

Toiminnallisissa tavoitteissa on edetty pääsääntöisesti kuntastrategian mukaisesti. Erityisen ilahduttavaa on, että kahden miinusmerkkisen vuoden jälkeen kunnan väestötoteuma näyttää heinäkuun lopun mukaan positiiviselta. Tavoitteet raportoidaan ja arvioidaan strategian osana. Rakenteellisia muutoksia pyritään viemään eteenpäin ja tähän liittyen on keväällä käynnistetty kuntastrategian päivittäminen, jonka osaksi laaditaan pitkän aikavälin talousohjelma. Kevään päätösten jälkeen konsernipalveluihin muodostetaan

loppuvuoden kuluessa keskitetty taloushallinnon yksikkö. Alkuvaiheessa laskutus keskitetään tänne ja arvioidaan yksikön muitakin tehtäviä.

Tänä vuonna on käynnistetty yhteiskäyttöautokokeilu (2 autoa) sekä asemafillari- yhteiskäyttökokeilu. Kunta on saanut näistä erittäin paljon positiivista palautetta. Kokemusten ja käyttöasteen mukaan pyörien jatkosta päätetään syksyllä ja autojen osalta ensi keväänä.

Henkilöstöjohtamisen osalta saatiin merkittävää tietoa keväällä tehdyllä työhyvinvointikyselyllä, jonka purkaminen tehdään työyksikötasolla ja toimenpiteet käynnistyvät erityisesti loppuvuoden aikana. Konsernipalvelut vastaavat kunnan keskitetystä viestinnästä ja tukee toimialoja viestintätyössä. Kunnanhallitus tulee syksyllä hyväksymään päivitetyn Mäntsälä Viestii ohjelman ja muutoinkin kunnan viestinnän sisältöön, näkyvyyteen ja aktiivisuuteen tullaan panostamaan.

Viestinnän ohella toimialan toinen tärkeä painopiste on hankintatoimen kehittäminen, jolla tähdätään merkittävään toiminnan tehostamiseen.

Yleishallinto

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	533	2247	421	2498
Toimintakulut	-43187	-64054	-66834	-4812
Toimintakate	-42653	-61807	-66413	-2314

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Sosiaali- ja terveystalouden Mäntsälän maksuosuuksien arvioidaan ylittyvän n. 2,4 milj. euroa. Ylityksestä n. 0,8 milj. euroa kohdistuu erikoissairaanhoidon. HUS:n jäsenkuntien maksuosuuksien tilinpäätösennuste on 23,3 milj. euroa. Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän ensimmäisen osavuositarkastuksen mukainen ylitysuhka on n. 1,6 milj. euroa. Kuntayhtymän toisen osavuositarkastuksen ennustetta ei ole kunnan osavuositarkastusajankohtana vielä saatavilla. Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän palvelutuotannon ylitysriski kohdistuu pääasiassa kotihoitoon ja terveystalouden eri osa-alueisiin.

Elinkeinotoimi

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	112	435	435	226
Toimintakulut	-793	-1724	-1712	-765
Toimintakate	-681	-1289	-1277	-539

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Odotettavissa ei ole merkittäviä poikkeamia talousarvioon.

Maaseututoimi

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	213	288	288	296
Toimintakulut	-262	-421	-408	-412
Toimintakate	-49	-133	-120	-116

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Odotettavissa ei ole merkittäviä poikkeamia talousarviosta.

Pelastus

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot				
Toimintakulut	-1280	-1919	-1919	-1919
Toimintakate	-1280	-1919	-1919	-1919

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Ei mainittavaa.

Ympäristöpalvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot				
Toimintakulut	-302	-454	-454	-425
Toimintakate	-302	-454	-454	-425

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Ei muutoksia suunniteltuun.

Vapaa-aika palvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	164	88	88	335
Toimintakulut	-917	-1284	-1336	-1649
Toimintakate	-752	-1196	-1248	-1314

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Talousarvion mukaiset strategiset tavoitteet toteutuneet suunnitellusti. Ei odotettavissa poikkeamia. Ennuste tulevasta on, että pystytään toteuttamaan tavoitteet määrärahojen puitteissa.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	1431	1500	1600	946
Toimintakulut				-137
Toimintakate	1430	1500	1600	809

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ennakoidaan ylittyvän 100 000 €.

Tarkastuslautakunta

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot				
Toimintakulut	-15	-34	-34	-35
Toimintakate	-15	-34	-34	-35

Kuntakehityspalvelut

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	507	948	948	1091
Myyntituotot	34	33	33	52
Maksutuotot	185	310	310	471
Tuet ja avustukset	-1	3	3	1
Muut toimintatuotot	290	602	602	539
Valmistus omaan käyttöön				27
Toimintakulut	-942	-1605	-1557	-1691
Henkilöstökulut	-628	-1018	-1018	-930
Palvelujen ostot	-235	-465	-417	-603
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7	-13	-13	-16
Avustukset				
Muut toimintakulut	-72	-109	-109	-142
Toimintakate	-435	-657	-609	-600
Vuosikate	-435	-657	-609	-600
Poistot ja arvonalentumiset				-1
Suunnitelman mukaiset poistot				-1
Tilikauden tulos	-435	-658	-610	-601
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-435	-658	-610	-601
Vyörytyserät	-38	-19	-19	-7
Vyörytystuotot				
Vyörytyskulut	-38	-19	-19	-7
Kustannuslaskennalliset erät				
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-473	-676	-628	-608

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Tässä vaiheessa ei ole olennaisia poikkeamia.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	1 752	3 255	2 985	7 100
Myyntituotot	657	1 354	1 251	4 584
Maksutuotot	918	1 595	1 458	1 964
Tuet ja avustukset	155	266	237	458
Muut toimintatuotot	22	40	39	94
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-34 008	-52 136	-52 507	-54 156
Henkilöstökulut	-17 584	-26 366	-25 888	-27 092

Palvelujen ostot	-5 608	-9 621	-10 164	-9 347
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-641	-913	-922	-878
Avustukset	-2 059	-3 133	-3 373	-3 339
Muut toimintakulut	-8 116	-12 104	-12 160	-13 500
Toimintakate	-32 256	-48 881	-49 522	-47 056
Vuosikate	-32 256	-48 881	-49 522	-47 056
Poistot ja arvonalentumiset	0	-284	0	-340
Suunnitelman mukaiset poistot		-284		-340
Tilikauden tulos	-32 256	-49 165	-49 522	-47 396
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-32 256	-49 165	-49 522	-47 396
Vyörytyserät	0	-621	0	-422
Vyörytystuotot				2 382
Vyörytyskulut		-621		-2 804
Kustannuslaskennalliset erät				
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-32 256	-49 786	-49 522	-47 818

Olennaiset tapahtumat

Lukon koulu lopetti toimintansa 31.7.2019. Oppilaat siirtyivät lukuvuoden 2019-2020 alusta lähtien Sälinkään kouluun.

Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot				
Toimintakulut	-428	-977	-967	-855
Toimintakate	-428	-977	-967	-855

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Tulosalueen ennustetaan pysyvän talousarviossa.

Opetuspalvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	817	1 543	1 528	1 598
Toimintakulut	-21 016	-31 228	-31 945	-30 495
Toimintakate	-20 199	-29 686	-30 417	-28 897

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Opetuspalveluiden talouden toteumassa on merkittäviä poikkeamia sekä toimintatuotoissa että toimintakuluissa.

Ennuste on, että tulot jäävät talousarviossa esitetystä noin 115 000e vajaan. Ennuste tulojen jäämisestä talousarviossa esitetystä perustuu kotikuntakorvaustuottojen arvioitua alhaisempaan toteumaan. Tulojen ennakoitua heikompi toteuma kompensoituu tulosalueen henkilöstömenoissa syntyvillä säästöillä.

Toimintakuluissa olennainen poikkeama ovat kotikuntakorvausten ennakoitua suurempi toteuma. Kotikuntakorvausmenot ovat talousarviossa alibudjetoitu noin 500 000e. Lisäksi syksyllä 2019 tulosalueen toimintakuluja nostavat koululaisten iltapäivätoiminnan laajeneminen, jonka nettovaikutuksen arvioidaan olevan noin 13 000e.

Ennuste on, että ilman lisätalousarviota tulosalueen budjetti ylittyy noin 500 000e. Tulosalueelle esitetään 500 000e lisätalousarviota kattamaan kotikuntakorvausmenojen ylittyminen.

Varhaiskasvatuspalvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	789	1 355	1 178	4 876
Toimintakulut	-11 346	-17 829	-17 680	-19 348
Toimintakate	-10 557	-16 474	-16 502	-14 472

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Varhaiskasvatuspalveluiden talouden toteumassa on toimintakatetta nostava olennainen poikkeama toimintatuottojen osalta. Ennuste on, että toimintatuotot jäävät talousarviossa arvioidusta noin 180 000e.

Toimintakulujen osalta tulosalue on alittamassa talousarvion noin 230 000e. Säästö toimintakuluissa voi olla myös suurempi, kun tulosalueen toimintakulttuurin muutoksesta syntyvät kustannussäästöt näkyvät syksyn toimintakuluissa.

Vuoden 2019 alusta voimaantullut kotihoidon tuen kuntalisän kustannusvaikutus vuodelle 2019 on arviolta 510 000e. Kuntalisää varten on talousarviossa varattu 80 000e. Kuntalisän ylitystä kompensoivat kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisän arvioitua pienempi toteuma.

Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvio on tiukalla, joten määrärahasiirtoja toimialan muille tulosalueille ei ole mahdollista tehdä.

Tulosalueen ennustetaan pysyvän talousarviossa.

Elinikäinen oppiminen

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	147	357	279	626
Toimintakulut	-1 219	-2 102	-1 914	-3 459
Toimintakate	-1 072	-1 745	-1 635	-2 833

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Elinikäisen oppimisen tulosalueen toimintatuotoista merkittävä osa toteutuu elo-lokakuussa. Toisen osavuositarkastuksen kohdalla tulosalueen tulot ovat kasvussa vuoteen 2018 verrattuna. Ennuste on, että tulosalueen toimintatuotot tulevat ylittymään talousarviossa ennustetusta.

Toimintakulujen olennaisia poikkeamia on palveluiden ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Palveluiden ostoissa olennaiset poikkeamat ovat asiantuntijapalveluissa sekä ICT-palveluissa. Asiantuntijapalveluiden käyttöön tulosalueella on kiinnitettävä tarkempaa huomioita. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän toteuman ennustetaan tasaantuvan syksyllä, sillä hankinnat ovat painottuneet kevääseen.

Tulosalueen talous on erittäin tiukalla ja talousarvion pieni ylittyminen on mahdollinen.

Tekninen lautakunta / Tekniset palvelut

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	14745	22305	22296	24308
Myyntituotot	3603	5693	5404	6000
Maksutuotot	1	203	203	171
Tuet ja avustukset	47	7	47	40
Muut toimintatuotot	11094	16402	16641	18097
Valmistus omaan käyttöön	112		168	156
Toimintakulut	-10112	-17382	-15329	-17722
Henkilöstökulut	-3136	-5072	-4704	-4449
Palvelujen ostot	-3562	-6282	-5342	-6092
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2139	-3868	-3208	-3511
Avustukset	-1	-163	-163	-160
Muut toimintakulut	-1275	-1997	-1912	-3510
Toimintakate	4746	4923	7134	6743
Vuosikate	4746	4923	7134	6743
Poistot ja arvonalentumiset	-4257	-6351	-6385	-6159
Suunnitelman mukaiset poistot	-4257	-6351	-6385	-6159
Tilikauden tulos	489	-1428	749	584
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	489	-1428	749	584
Vyörytyserät	-518	-283	-777	-157
Vyörytystuotot		1538		701
Vyörytyskulut	-518	-1820	-777	-859
Kustannuslaskennalliset erät		-5363	-5363	-6314
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-29	-7074	-5391	-5887

Toimialan olennaiset tapahtumat

Teknisten palveluiden toiminta on mennyt elokuun loppuun pääosin suunnitellun mukaisesti. Joissain projekteissa aloitus on venynyt ja tätä pyritään kirmään vuoden loppuun.

Kuntatekniikan osalta näkyvin hanke, Mäntsälänjoki-projekti on edennyt hyvin omassa ohjauksessa ja ensimmäinen viherrakennusvaihe valmistuu suunnitellusti.

Talonrakennuksen osalta hankkeet ovat edenneet suunnitellun mukaisesti, mutta vesiliikuntakeskuksen sijaintipaikkavaihtoehtoja edelleen arvioidaan, ja hanke ei täten ole edennyt jatkosuunnitteluun.

Toimitilapalveluiden osalta kesän suunnitellut hankkeet toteutuivat pääosin aikataulussa.

Keusoten vaikutus toimitilapalveluihin alkaa vähitellen näkymään ja yhteistyötä tehdään tiiviisti.

Keskitetty palvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	10		10	7
Toimintakulut	-463	-1558	-695	-1167
Toimintakate	-453	-1558	-685	-1160

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Hankesuunnittelijan avoimena ollut paikka on ollut täyttämättä tarkastelujakson ajalla ja tältä osin palkkakulut alittuivat. Muilta osin ei muutoksia.

Toimitilapalvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	11092	16400	16638	18056
Toimintakulut	-4598	-7441	-6897	-7977
Toimintakate	6495	8959	9742	10080
sis.korko		-5363	-5363	-6314
poistot	-2746	-4154	-4154	-3953
Tilikauden tulos	3749	-559	224	-187

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Meijerin kulttuuritilojen vuokraus tuo lisäkustannuksia käyttöönoton osalta, tätä vuokrausta ei oltu budjetoitu tälle vuodelle.

Ruoka- ja siivouspalvelut

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Toimintatuotot	3378	5510	5067	5573
Toimintakulut	-3074	-5444	-4611	-5480
Toimintakate	304	66	456	94

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Elokuun ruokapalvelujen ulkoiset menot puuttuvat ISS:n osalta n. 100 000,00.

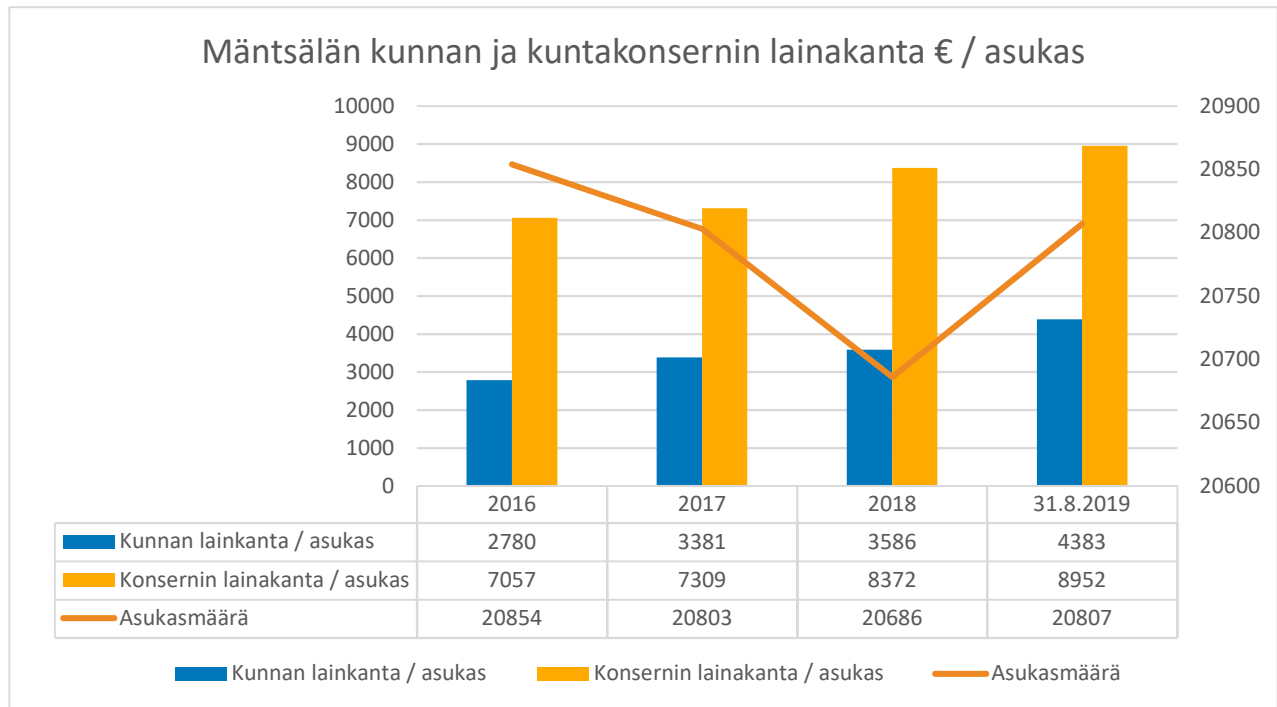
Kuntatekniikka

1 000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 2019	Tpe 31.12.2019	Tp 2018
Toimintatuotot	265	395	580	671
Toimintakulut	-1977	-2939	-2965	-3098
Toimintakate	-1600	-2544	-2385	-2426

Poikkeamat sitovista tavoitteista ja ennuste

Talvikunnossapidon palveluidenosto ylittyi alkuvuoden osalta 100 000 € arvioidusta, johtuen talven suuresta lumimäärästä. Muutaman aikaisemman vuoden lumenajot on voitu hoitaa omana työnä, mutta viime talvena jouduimme ostamaan palvelua lumen ajoon ja siirtoon. Kuntatekniikan budjetti kokonaisuudessaan etenee suunnitellusti.

Kunnan ja kuntakonsernin lainakanta

Mäntsälän kunnan lainakanta per asukas oli 31.8.2019 4383 €, per asukas (asukasluku huomioitu 31.7.2019 ennakkotiedon mukaisena).

Kuntakonsernin lainakanta oli 31.8.2019 8952 €, per asukas.

Konserniosa

Nivos konserni

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta ja toteutuma
Infrastruktuurin kehittäminen tukien Mäntsälän kunnan strategiaa		
Huolehditaan välttämättömyysinfrastruktuurin kehittämisen vastaamaan kunnan kasvua ja mahdollistavan sekä yrityksille että asukkaalle riittävän laadukkaat ja luotettavat infrastruktuuripalvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti.		
Elinkeinopolitiikan tukeminen paikallisesti		
Osallistumme aktiivisesti suurimpien uusien yritysten Mäntsälään sijoittumiseen tarjoamalla energiaratkaisuja kilpailukykyisin ehdoin.		
Seutuyhteistyön vahvistaminen		
Haetaan volyymietuja laajemman yhteistyön kautta Nivos-konsernin toiminta-alueella esimerkkinä vesilaitosyhteistyö Pornaisen kanssa sekä kaukolämpöyhteistyö Pornaisten ja Kärkölän sekä mahdollisesti muidenkin lähikuntien kanssa.		
Mäntsälän kunnan talouden tukeminen		
Mäntsälän kunnan taloutta konserni tukee 1,6 miljoonan euron korkotuloutuksella ja kehittämällä liiketoimintaa huolehtien Nivos-konsernin arvonnoususta.		
Terve voitollinen liiketoiminta	Liikevoitto	
Onnellinen asiakas	Asiakaskokemus	
Vahva tekemisen kulttuuri	Henkilöstökysely	
Ekologisen jalanjäljen parantaminen	Energiaratkaisut - liiketoiminnan tulokset	

Tuloslaskelma

1000 €	Tot. 31.7.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Liikevaihto	19650	34311	34080	33306
Liiketoiminnan muut tuotot	114	93	153	233
Kulut	-14765	-26357	-25824	-25707
Poistot	-4537	-7579	-7918	-7200
Liikevoitto	462	467	491	631
Rahoitustuotot ja -kulut	-1858	-2457	-2341	-2321
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-1397	-1989	-1849	-1690
Tilinpäätössiirrot	175	248	197	223
Tilikauden voitto/tappio	-1222	-1741	-1653	-1467

Lainakanta

1000 €	Tot. 31.7.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Pääomalaina Mäntsälän kunnalta	27300	27300	27300	27300
Pääomalaina Pukkilan kunnalta	500	500	500	500
Pitkäaikaiset lainat	58956	66061	69440	60628
Lyhytaikaiset lainat	4000			
Lainat yhteensä	90756	93861	97240	88428

Olelliset tapahtumat, poikkeamat ja ennuste

Liikevaihto tulee nousemaan noin 800 tuhatta euroa suuremmaksi kuin edellinen vuosi, vaikka jääkin budjetista noin 200 tuhatta euroa.

Liikevaihdon jääminen budjetista johtuu Sähkönmyynnin arvioitua pienemmästä volyymistä ja Energiaratkaisujen räätälöityjen asiakasprojektien ennakoitua pienemmästä toteutumisesta.

Liikevoittotasolla olemme budjetissa, joten vuosi on edennyt suunnitellusti.

Mäntsälän vuokra-asunnot Oy

Tavoitteet

	Tot. 31.8.2019	TA 31.12.2019	TPE 31.12.2019	TP 31.12.2018
Henkilöstö	4	5	4	5
Asukkaat	662			806
Kiinteistöt lkm	17	18	17	20
Asunnot lkm	431	479	431	525
Asuinneliöt	21647,5	23812	23812	26601,5
Kesk.neliövuokra / kk, €/m2/kk	11,69	11,72	11,69	11,57
pääomavuokra, €/m2/kk				
hoitomenovuokra, €/m2/kk				
Sitovat tavoitteet				
Asuntojen vuokrausaste	98	99	98	97
Vaihtuvuus	17,44	20	18	31,06
Vuokrasaatava	1,65	1,3	1,7	1,75
Luottotappiot	0	0,1	0,1	1,12
Tunnusluvut				
Hakemuksia voimassa	133			105
joista vaihtohakemuksia	13			15
Uusia vuokrasopimuksia / kk, kpl	8			9
joista vaihtoja / kk, kpl	1,25			1,6

Tuloslaskelma

1000 €

	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Liikevaihto	2680	3253	3619	3824
Liiketoiminnan muut tuotot	4			180
Kulut	-1578	-1869	-2367	-2563
Poistot	-566	-871	-804	-934
Liikevoitto	539	513	447	506
Rahoitustuotot ja -kulut	-283	-420	-380	-433
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	256	93	67	73
Tilinpäätössiirrot				
Tilikauden voitto/tappio	256	93	67	73

Lainakanta

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Pitkäaikaiset lainat	28375	30469	28375	30469
Lyhytaikaiset lainat	-29			689
Lainat yhteensä	28346	30469	28375	31158

Olennaiset tapahtumat, poikkeamat ja ennuste

Myynnit

Osuustie 2	88 640
Mustamäentie 18	465 000
Mustamäentie 25	500 000
Yhteensä	1 053 640

Toteutuneet säästöt

Henkilöstökulut	35 000
Talouhallintopalvelut	8 000
Ylim lainojen lyh / korkosäästöt + marg Krah	20 000
Nivos / tilausvesivirta	3 000
Yhteensä	66 000

Tuotot

Kivistöntie 16 riita-asia	180 000
Purkuavustus Osuustie 2 G	77 000
Asumisneuvonta-avustus	14 000
Yhteensä	271 000

Tulevat korjaukset

LVI-työt Vuohimäentie 3	265 000
LVI-työt Vuohimäentie 7	184 000
Yhteensä	449 000

Tulevat myynnit

Pukkimäentie 2 (29 as)	500 000
------------------------	---------

Muut mahdolliset tulevat säästöt

Toimitilat	1 000
Henkilöstökulut	6 000
Yhteensä	7 000

Mäntsälän Toimistotalo Oy

Tuloslaskelma

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Liikevaihto	321	477	437	437
Liiketoiminnan muut tuotot				5
Kulut	-102	-168	-165	-161
Poistot	-118	-231	-177	-185
Liikevoitto	101	78	95	96
Rahoitustuotot ja -kulut	-39	-47	-40	-47

Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	61	30	55	48
Tilinpäätössiirrot	-12		-15	-9
Tilikauden voitto/tappio	49	30	40	39

Lainakanta

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Pitkäaikaiset lainat	4057	4057	4057	4310
Lyhytaikaiset lainat				-253
Lainat yhteensä	4057	4057	4057	4057

Olellaiset tapahtumat, poikkeamat ja ennuste

Ei poikkeavaa.

Mäntsälän Jäähalli Oy

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta ja toteutuma	Arvio toteumasta
Mäntsälän Jäähalli Oy:n sitovat tavoitteet:			
Jäähallin kävijäkerrat vuodessa	75.000	34.020	Saavutetaan
Lasten ja nuorten harrastajamäärien kasvattaminen	332	330	
Mainospaikka myynti vuodessa	6000	0	Saavutetaan
Tilikauden tulos	-24700	-69000	

Tuloslaskelma

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Liikevaihto	105	280	250	337
Liiketoiminnan muut tuotot				
Kulut	-133	-242	-220	-277
Poistot	-37	-51	-51	-53
Liikevoitto	-65	-13	-21	7
Rahoitustuotot ja -kulut	-4	-12	-9	-4
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-69	-25	-30	3
Tilinpäätössiirrot				
Tilikauden voitto/tappio	-69	-25	-30	3

Lainakanta

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Pitkäaikaiset lainat	1618	4076	2618	630
Lyhytaikaiset lainat	54	63	54	129
Lainat yhteensä	1672	4139	2672	759

Olennaiset tapahtumat, poikkeamat ja ennuste

Jääkausi käynnistyy erilaisista viivästymisistä johtuen 28.9.2019.

Mäntsälän Yrityskehitys Oy

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta ja toteutuma
Sitovat tavoitteet suunnittelukaudelle 2019-2021 ovat:		
Uudet suuret yritykset 2 kpl ja keskisuuret yritykset 3 kpl	kappaleet	Kappalemäärät toteutuneet tavoitteiden mukaisesti
Yrityskonsultointien määrä 120 kpl/vuosi	kappaleet	123 Yrityskonsultointia

Tuloslaskelma

1000 €	Tot. 31.8.2019	Ta 31.12.2019	Tpe 31.12.2019	Tp 31.12.2018
Liikevaihto	243	346	353	345
Liiketoiminnan muut tuotot	10		10	
Kulut	-220	-344	-359	-343
Poistot	-3	-3	-4	-5
Liikevoitto	30	-1	0	-3
Rahoitustuotot ja -kulut		1		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	30	0	0	-3
Tilinpäätössiirrot				
Tilikauden voitto/tappio	30	0	0	-3

Lainakanta

Ei lainoja.

Olennaiset tapahtumat, poikkeamat ja ennuste

Toiminta ja talous toteutuvat suunnitelmien sekä budjetoidun mukaisesti.